

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת פקודי תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

חגיגה. אין ורשין – פרק שני דף די עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"

תוספות

1 לא ידענא – כמה ימים היוו תשלומין. קא משמע לן דרבי אליעזר. מה זה המועד שבעה
2 אף כאן שבעה. והג הקציר כבודי מעשך – בתג שבעות כתיב. הכי נמי זה הבא בזמן
3 הקציר – קאמר, ולא חונג וקוצר בו אתא לאשמעינן. מבלל דתייחיו בו – מוקאמר
4 רבי יוחנן אסיפה בתולה של מועד מי שרי, ולא מודר ליה ריש לקיש איין. מבלל
5 דהרדחיה סבירא דלוי אמור. אתא זה המועד

6 תשבור שבעת ימים וגו' – לימד על חולו של
7 מועד שאסור בעשיית מלאכה. דרודש ביה אתה
8 הקציר – המועד תשמונ' – וכל תשמונ' אחרת לא
9 תעשה הוא. ושמונ' מן המלאכה. ששת ימי
10 בראשית – ימי כל שבוע ושבוע שחתי שבתות
11 חן וישבן, הרי קאמר לפרווח ולאחריו. ראש
12 חדש ויכתב בו' – אף אתה אל תמנה על חולו
13 של מועד בו'. כל מלאכה עבודה אל תעשו וכו'
14 – וסמין ליה: שבעת ימים הקריבו אשה. לימד
15 על חולו של מועד וכו' – והכי דרש ביה: ולא
16 תעשה שבעת ימים. תבה הסוכות כתיב. ועליה
17 קיימא דין מתניא בתורת כהנים. בקריא קיש
18 – משמע קישוה בעשיית מלאכה. עשו
19 מלאכה – כדכתיב בחאי קרא גופיה ילא
20 תעשה מלאכה. הא הרי אל מסר הכתוב אלא
21 להכביס – כלומר: מאחר שאמר לך הכתוב שחן
22 עזרין מלאכה ולא בבולן, ולא פרש אי זו
23 המותרת ואי זו אסורה – וזר רעה שלא מסר
24 אלא להכביס, והודיעם להבין על איזה לחול
25 הדיור ועל אי זו לחולת האיסור, והם אימורא ו
26 דהו יום טוב על פי קודש הראיה אסור בכל
27 מלאכה, ואי זהו חולו של מועד שאינו אסור
28 בכל מלאכה. ועל חולו של מועד יגידו לך אי זו
29 מלאכה אסורה – דבר שאינו אבד, ואינו
30 מלאכה מותרת – דבר האבד, ולא תיחין
31 טיפין – ומתניחין וכו' משותרים בהספד. כיום
32 מוב שחל להיות בשבת – שום טעם אחר שבת
33 מותר בהספד, מלפי האומרים עצרת אחר שבת.
34 הואי אדלכסא בלוי – יום טוב שחל להיות
35 בחול הוא. דאין יום טעם שלו באחד בשבת.
36 משה

26 תניא אידך: "כל מלאכת עבודה לא תעשו" לימד על חולו של מועד שאסור בעשיית
27 מלאכה, דכרי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר: אינו צריך, הרי הוא אומר: "אלה מועדי
28 ה'" וגו' במה התחוב מדבר? אם בראשון – הרי כבר נאמר שבתון, אם בשביעי – הרי
29 כבר נאמר שבתון. ואין אתה התחוב מדבר אלא בחולו של מועד, ללמדך שאסור בעשיית
30 מלאכה. תניא אידך: "ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה" מה שביעי עצור
31 אף ששת ימים עצורין, אי מה שביעי עצור ככל מלאכה – אף ששת ימים עצורין ככל
32 מלאכה? תלמוד לומר: "ביום השביעי עצרת" – השביעי עצור ככל מלאכה, ואין ששה
33 ימים עצורין ככל מלאכה. הא לא מסרן התחוב אלא להכביס, לומר לך אי זה יום אסור
34 ואי זה יום מותר, אי זו מלאכה אסורה ואי זו מלאכה מותרת. ומתניחין בהספד ומענית
35 שלא לקיים את דברי האומרים עצרת אחר השבת" והאימור: מעשה ומה אלמך בלוי, בלוי,
36 ונגמנו כל ישראל לסופרו, ולא הניחם רבי סרפון, מפני שיום טוב של עצרת היה. יום
37 טוב ספקא אמתקדי? אי ביום טוב, מי קאתו? אלא אימא: מפני שחל להיות לה' לא
38 קשא: תני – מותרת שחל להיות אחר השבת, כאן – ביום טוב שחל להיות בשבת.
39 משה

1 **אלא** זה הבא בזמן אסיפה – הקשה דרב רבינא אלמך, דאמר פרק קמא דראש השנה
2 (ובעמרא דסנהדרין ג.א.) אמר ליה רבי יוחנן דרבי אסי: ודמלא לא עייל כלל.
3 וקאמר דרמנא תשטת ותחיל עד זה הסוכות לא סלקא דעתך, רבתי? ואי אספין, מאי
4 האספו אלימנא זה הבא בזמן אסיפה – תבוכין. "באספך את מעשיך", אלא מאי אסי –
5 קשי. אלימנא לא אמרינן זה הסוכות בזמן
6 אסיפה ותיחין טורי. כיון דמבאספך מעמינן זה
7 הבא בזמן אסיפה, ואמר דאי האספי – משמע
8 ליקשי. אבל אי לאו הרי קרא "ובאספך וגו'" –
9 הוה דרשינן: זה האספין הבא בזמן אסיפה. אם כן
10 גם זה הקציר נהיה נמוך, הואיל וליכא שום
11 משמעות דמפיק ליה. **חולו** של מועד אסור
12 בעשיית מלאכה – לכאורה משמע דמלאכה
13 ומיתסרא ביה – מדאורייתא. ומדבעי ליה מספק.
14 וכן בפרק שני דמסעי קטן (גא) ועמו' לא מביעיא
15 אבל דמדרבנן אלא אפילו חולו של מועד
16 דאורייתא. וכן פרש תהם בקומס. וקשה לרבינו
17 תם: דאם כן דבר האבד וכמה מלאכות דרשינן
18 תהם הדין משתרו? וזו הדין בציבור אסור
19 דאורייתא מקטנא אסור ומקטנא מותרת ועוד,
20 דהנין בריה שליש דמגילה (ב.א.) כל מוסק
21 שאין יום טוב ויש מוסק קורין (ב.א.) כגון חולו
22 של מועד ראש השנה, אלמא: לא מיתסר מלאכה,
23 מוקאמר דאין יום טוב. ועוד: ויביל ליה בדי
24 ראש השנה, דבכח. בדאמרינן בירושלמי דתענית
25 ובמקום שנתנו הלך נשיא דגדילין דלא למיעבד
26 בעידיה ברש דהו – מנהגא אהו. ועוד מביא
27 בירושלמי בפרק שני דמועד קטן: כלום אסור
28 מלאכה אלא כדי שיחזו אובלין ושוחין ויהיו יגיעם
29 בתורה, והם פרוחין ואובלין ושוחין. משמע לישנא
30 דמדרבנן הוא. וכן בפרק שני דמועד קטן (ב.ב.) גבי
31 וככל שאין יכין מלאכות במועד. וכמו בגמרא
32 כיון דמה יומא תשקבו גבי איריחא אם המצא לומר
33 ערם אוןו הבבור ומה קטנו בו אחריו – תהם
34 איסורא דאורייתא. משמע דמלאכה במועד דרשי
35 דרבנן. מיהו, ש' לוחח דאמרינן מלאכות במועד
36 קאי. והשגחא מדהא ליכא איסורא דאורייתא. כיון
37 דבדרבנא הוא. מנקל מלך משמע לפי שכן
38 דלא מיתסר רק מדרבנן, וכי קאמר תהם ברש
39 פירקא לא מביעיא אבל רובנא אפילו חומין
40 דאורייתא – כעין דאורייתא קאמר. לפי שש לו
41 סמך ומקרא דאורייתא. אבל ימי האבד ליכא
42 אסמכתא, אלא אמר מדברי קבלה, רבתי: "הפסח"
43 תמיים אבל' (ענוס חו) ודקאמר דאלא אלא
44 בחולו של מועד מי שרי – אם כן משמע דאסור מן
45 התורה ושל לימד: לאו משה דלא משתרו
46 מדאורייתא, אלא כיון דאקרא סמכין ליה
47 למיתסר – ללא מסכרא ליה לאומרי קרא דרשי
48 בדיאיה בהכי, וכן פירש רבינו יצחק בן מאיר
49 בשם רבינו יצחק בן אשר. דמלאכה מועד
50 מדרבנן, וכן בפירוש רבינו שמשאל שפישי
51 בעריכי פסחים (פסחים קכ"ב) כי כל המבזה את
52 המועדות – נקטן. עשה מלאכה בחולו של מועד.
53 וההוא ליתא. מדבריהן ועוד, וכדפירשנו. אי
54 דאמרינן גבי חומס ותופיק ליה משום "לפני עור
55 חן ויתן מכשול" במלאכה דחומס – לפי שכן
56 חן ויתן מכשול ביה – דהה מינ' למפרך מן לחזי שכן דבר האבד מיתסר אלא שאין זה
57 שפירשנו דמלאכה לא מיתסר רק דרבנן. **ראש**
58 קאמר בראש השנה (ג.א.) משום כולן מלאכה לעב' ב' ימים, דראש חודש של ראש השנה מיירי, אי נהיי משום נשים דנהגות שלא לעשות מלאכה, כדאיתא בפרקי דרבי אליעזר, וכן
59 פירש רשי בגמלה (ב.ב.) **מה** לראש חודש שכן אינו מקרא אסור קש – דהה מינ' למיתסר. מה לחול דתועב דאיבא תרתי: מסוק דקדושה לפניו ולתוריו.

1 באן למעשר - בעי כותנה וכו' שכן בתרומה. הכי גרסין: מה מלים דלא מכותה, אף אם
2 נמי דלא מיכוון. חרדילית - שטופת ויורת ממקום גובה ויהי בה ארבעים סאה, והטובל
3 בה לא ללתה לו ביבולה. משום דהוה עקפטר רוא - מקום וקף יתרו מדיא, וארבעים
4 סאה שבו אין במקום אחר, ותנן דהוה עקפטרס אינו חיבור (טהרות פרק ח משנה ט).

ואף אם אינו עקפטרס נמי אין סובלכו בה לפי
6 שאין מן גשמים מטורים דרך דחולתו עד שיהי
7 נדון דרך אשבורן, דהנאי בתורת הכהנים אי מה
8 מעיין מטהר בוחולין - אף מקום מטרה בוחולין -
9 'הלמד לומר' אף מעין זבור מבור מים מים יהיה
10 טהור (ויקרא א'). העינין מטרה בוחולין,
11 והמקוה באשבורן, ורבינו האי גרסי: חרדילית.
12 ראשון - אחד מראשי הגל כשהוא מגיע לארץ.
13 כיפין - אמצעייתו של גל, ששומר בארץ כמין
14 כיפה, ואם הוה שטין למעלה והתבולן ביה
15 - אינה טבילה. כדמפרש ואזיל. שאין משבילין
16 בארץ - אלא אמרה תורה מקוה של ארץ
17 לטבילה. דיו חרות - אף על פי שלא נתבון.
18 ופירות אין כפי יתון - ודבעין גבי רביש, יתון
19 דומיא דתי יתון, דנתיא ליה. ואם משביל שיהיה
20 דיו - נתבון לטול פירות - הדי הוא כפי יתון,
21 ומקבילין טומאה מעבשה. ונתבון נתבון לקטחי
22 דיו גלי דעתה דנתיא ליה ברוך נפילה. שעל
23 יהיה יתון דיו. וחזוק אין - אלא נתבון הוא
24 דרתיא ביבולה לחולין. ככל - ויצא ועלה מן
25 המים. מחוק עצמו - בטבילה שכל כהר, לכל
26 מה שירצה. שאי לא אינו מחוק כלל - כדלמור -
27 בין שהחוק עצמו בטבילה כהר ברך. בין
28 שלא החוק עצמו כלום - שוב אינו מחוק. אם
29 לא החוק - לטוש דבר, שכלל סתם - מחוק
30 לכל מה שירצה. אבל איתא אלא החוק לקל - אין
31 מחוק למיור. דאם איתא חוק ליה לרבר פאן. לן
32 תא - דמשום דערוני בנים חשיב ליה בתחילת
33 טבילה, ואף על פי שהחוק - מחוק. והשני טמא
34 - שהיה חסר החיטור, שכלל שיעל החוקין,
35 מחלוקת - דרבי יהודה רבון, כשהיתה טבילתו
36 בשביל אחר שמעלת של דבמיס. כגון האינו
37 ודמוחס בפרים שריכבין טבילה לקודש ואינו
38 טמא טומאה דאורייתא - כהדאי קאמר רבי
39 יהודה הרמני ליה רגילי של ראשון גונעת
40 במים. ורבי אבהו גא ארית מים טעילי. כאילו הו
41 במקוה. והיינו דרבי פרת - דאוקי לעיל דא
42 'יריעה' רבי יהודה ולא כרבנן. אלמא,
43 לרבנן אפילו לבני מעולת לא מהני עוררה,
44 דא חוקה דאמר תחילת לקל אמור לחמור -
45 מעולת נתיא. איבא דאמר כו' - הכא גרסינן
46 ופליגא דר' פרת, דאילו דלא נתמן דא דרעידה
47 החוק לקל החוק לחמור רבי יהודה הכל הוא. דא
48 לא פליגי רבנן עליה דר' יהודה אלא מוטמאה
49 דאורייתא לטהרה. געויות - שחיון בו הוב
50 ועשוק כמין מולג קטן נאמר. כראשו של ראשון
51 - בערוי במים. נספחית - גומות בחול, שפילו
52 הרים שקטן 'חולותא בלע' וכו' נתיא ארץ -
53 נתיא ארץ. ותרתיא עליותא ואמצייתא - שנתה
54 מדרון משופע הוא. עוברת כנייח - ומתכררה

1 גנזור - אנו חרדילית - פירוש רש"י: שירדת מבור גדה שבה ארבעים סאה, ולא עלה
2 שם טבילה, דקטפטר אינו חיבור. ודבר רבינו יצחק פירש, אף כותב כבמה פירוש
3 של רש"י: דפסול טמעם דאין מקוה מטרה בוחולין אלא באשבורן, כדנתיא בתורת הכהנים.
4 ומיהו, אמור דרבי רבתי אלתמן: על כרחך טעם אשבורן כתיב עיקר. דמאי טעם
5 וזכלה - או שעל ים מרתי, אי לא מומקין לה רב
6 (ומצינו דאמר בבבסח מקמאת (פרק ה משנה ד)
7 כל תמיס בנתיא, היה קשה למורי: מאי קאמר
8 משום חרדילית, אף מן גשמים: אף בשל ים נמי לא
9 מרתי, כדנתיא, בית הלל אמרינן: אין מטבילין
10 בחרדילית. ומשמע דבכל חרדילית מידי, מולא
11 הוהכר ליה בחרתיא גשמיס ולפרשוי ראשון נתיא.
12 ומיהו, אבתי יש להקשות: דקטפטרס היה חיבור
13 לענין מקמאת, כדפירש דרבי רבתי יצחק, ואם כן
14 למה לא מרתי גא ואינו טעמא משום וזכלה -
15 יתבן פסול.

16 לא כאילו לא טבל למעשר - ורביא
17 דמתניין משום חולין היא, דמתייא אף
18 בלא כותנה. דאי משום מעשר, אף כי החוק
19 לחולין - קתני רישא דלא מרתי. הרב רבתי
20 אלתמן. ועד יש לומר: דאי משום רישא הייתי
21 אומר: דעפי ערתי לא החוק כלל למעשר מחזוק
22 לחולין, דוא עקר דעתו לגמרי ממעשר.
23 טבל ערו - ויערוני חל, וכבמה פסיים
24 בתני בחרתיא לת.

25 רבי יהודה אומר מאיר היה אומר מטבילין
26 בעלינהו - לא טרס רש"י מכלל דר' יהודה
27 הכי פירש: מטבילין בעלינהו טמעם בן
28 אסיק, וכל שכן דא ארית. ולא פליגי עליה רבי
29 יהודה. מולא קתני ליה ואינו חוק עליו. ותי
30 תניא רבי מאיר אומר בין בעלינהו בין בתחנתה
31 ואני אומר בתחנתה ולא בעלינהו וכו'. ולשון
32 הכותב כספריים אין להעמידה, דאם כן מתיניא
33 פישין אחרדי ומאי חיות דרתיא לכתרייתא: כל זה
34 קשיין פירוש רש"י, ומיהו, יש ליישב גרסת הספרים, כן
35 היא העצת הגירסא בפירוש רבתי הנגאל, ר'
36 יהודה אומר ר' מאיר היה אומר בתחנתה ולא
37 בעלינהו, דאית ליה גוד ארית ולא גוד אסיק.
38 מכלל דר' יהודה אית ליה גוד אסיק. דמדקאמר
39 רבי מאיר אומר - משמע דאין הוא מודה לו.
40 ופריך: והנתיא, ר' יהודה אומר ר' מאיר אומר כן
41 בתחנתה בין בעלינהו, ואני אומר בתחנתה ולא
42 בעלינהו. אלמא לית ליה גוד אסיק ומתיניא אחרדי
43 לא קשיין, דקמתייא דר' יהודה אומר מאיר אומר
44 ולא בעלינהו - היינו לפי דעתו של רבי יהודה
45 אבל לטברא של ר' מאיר - אף בעלינהו. בשם
46 מורי.

בתחנתה ולא
47 דרבנן, אבל מטומאה לטהרה - דברי הכל אף השני טמא, ותיניו דרבי פרת. איבא דאמר,
48 אומר רב נתמן אומר רבה פר אבהו: מחלוקת מטומאה לטהרה, אבל במעלות רבנן - דברי
49 הכל אף השני טהור, ופליגא דרבי פרת. אומר עולא, בעי מיניה עולא מרבי יתבין: רבני יהודה,
50 מכלל אף הטביל מטימן ועינוייתא בראשו של ראשון? גוד ארית - אית ליה ליה יהודה, גוד
51 אסיק - לית ליה? או דלמא: גוד אסיק נמי אית ליה? אומר לי תניתיה: שלש נמי נתיא: פתחל:
52 העליונה, תחתונה והאמצעית. העליונה והתחתונה של עשרים עשרים סאה, והאמצעית
53 של ארבעים סאה, וחרדילית של גשמים עוברת כנייח, רבי יהודה אומר, מאיר היה אומר: מטבילין בעלינהו. והנתיא, רבי יהודה אומר,
54 מאיר

רשי"ו
חגיגה. אין דורשין – פרק שני דף ב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
תוספות

1 מילא קתני בהו מעלה – לומר בגדי פרשין האובלין חולין בטהרות חולין מרדס אובלי
2 חולין בטהרות הקודש, שמע מינה: בכלל קודש הן, הוא נתן ליה קודש. דלמא – או
3 בחולין קמי' ולא מילא בהו דמיא דאמר האי גבירא. דבעלה דערתו. או כתרומה דמי, דאיכא
4 תנא דפליגי במלתא. כדבסיני אובלי. ולכך לא תנא בהו מעלה, דמי דמי לחולין – הא
5 תני ליה חולין ואי דמי לתרומה את תני הו
6 במותרין תרומה. דתני כ' – כלומי: הא
7 אשכח תנאי דפליגי בה, חד אמר: בחולין, וחד
8 אמר: כתרומה, אבל בקודש לא אמרין.
9 מעשרתו – סודר. כטמא – ואפילו זה סודר.
10 ולקמן מפרש טעמא: חזקה אין אדם מרס מה
11 שבני חבירה, לפיכך דתא על סמרה ביד חבירו,
12 וגם זה שנתנה לו לא היה חש לשומרה, דמיסר
13 אמר: כיון שאמר ליה תנא ל', דתא אמי וירד
14 אם טמא אי אסור – חל על שבתה, וש
15 כאן היסח הדעת, ולמחמירין בטהרות הוי היסח
16 הדעת טמאה. כלי' של שבת בכלים של חול
17 – כסבור ליה שנתנה בגדי של חול על שבת.
18 נבטא – קא סלקא דעתיה ושתתא דטביחא ליה
19 משטר דבר בחזקת שהוא דבר זה ונבטא
20 שהוא דבר אחר – אינו שמר. אמר רבי ירשה
21 – לא דפריקא ליה נשפא אסורה מלאכול. אל
22 מסייע ליה מידה. ואבוי' שפריה מרבי
23 המטמאה ולא מרבי הפוסל – אבל במה
24 משמרתה דומנו – דהיא שמויה שפריה, והאן
25 על פי שאינו זה – הכל – של תאנים על בתיהם.
26 ונפריה בתיהם – כלי כורל דתא, שקרין
27 ל'ודי'ל – שגורפין בו אפר חבירה, וכן נבדילין בו
28 תאנים המודבקות זו בזו. המטמא – גתון לה
29 טומאה למעל. תחריט. הפוסל – מנהג לשחב
30 בה טהרות לתחולתו. ואי נמי: מנהג לאשכח
31 הדובק בה, שהוא פסול באבילה. ומכל מקום,
32 אם נגעו בטהרות – אינה פוסלתן, אלא: איכא
33 טהרותא לפלגא. ובכי האי גונא נמי מותרת
34 מתניתין דלעיל. ומתקבא היתא. קשיא – דך
35 דקתני בה טהרות מלמטא. אייתי' תפורה –
36 יודעת איני ששערה שארבו בו שלש על שלש
37 אצבעות שארנה לטומאה – לא נגעה בו
38 טומאה, ומכל מקום לא היה לבבי לשומרה.
39 ופתיך בדיקות כ' – וזאת לא היה בלבן
40 לשומרה. שנתא ארעו בו כך וכן לא נודתה:
41 משכה קמי בחבל – שקשרה בו החבל בכלי
42 הארצה, ושמן היסטתו. נפקת לי – קודם
43 שארתי בה כלום, וקשרתינה בפה קודם
44 שארתי בה כלום. של היהת ארצה לטומאה.
45 ולא נודתיה בה ולא הייתי טבולה לנדתי. וש
46 לחוש שמא שכרתינה בה שלש אצבעות ערוין
47 חתוק; ולא ערתי בה הטומאה היתא. כך
48 ריאה בעיני. ורבתי' פירשין: משום בעירתה עם
49 הארץ, והטומאה כל זמן שהיא לחה. ואינו אומר:
50 על כרחך ואתה זו וזו תורה היתה. דאי לא
51 חבירה היתה – מי אתאי קמי רבנן לישאל על
52 הטהרות? והנה מי מרוממא ליתמי' ארצה
53 טהרה. קתני מרדה: כלבו לשומרן – טהרה
54 כלומר: אחר כונת השמירה הן הן דהרביים. כיון
55 דכלים של שבת עבדי ליה שימו' טפי – והו
56 סבור שאילו של חול – אסור דעתיה ששמרה
57 ממליתא; שהיה רגיל לשומרן, ובכאן כלבו
58 לשומרן דמי.

1 מילא קתני בהו מעלה – ודלמא תנא דלא קתני בהו
2 מעלה, דאי דמי לתרומה – הא תני תרומה, ואי
3 דמי לחולין – הא תני לחולין, דתני: חולין ששעשו
4 על מותרת קודש הרי הן בחולין, רבי אלעזר ברבי
5 זדוק אומר: תני הן כתרומה? אלא כמפיא: וסי' בן
6 זעור היה חסיד שבפחוניה, ויהיה מטמאתו כדמים
7 לקודש, ויהיה הן גורדא היה אוכל על מותרת קודש
8 כל ימיו, ויהיה מטמאתו כדמים לתמאה, לתמאה
9 – אין לקודש – לא, אלמא קקבר: חולין ששעשו
10 על מותרת קודש – כקודש דמי. אמר רבי יוחנן בן
11 אלעזר: לפלה מעפרתו הימנו, אמר לחבירו: "תנה
12 לי", ונתנה לו – טמאה. אמר רבי יוחנן בן עמרם:
13 נתחלפו לו כלים של שבת בכלים של חול וקבשן
14 ונמטאו. אמר רבי אלעזר בר זדוק: מעשה בשתי
15 נשים הבריות שנתחלפו להן פליהן בבית הפרזין,
16 וכא מעשה לפני רבי עקיבא וטמאן. מתקנה לה
17 רבי אשעיא: אלא מעתה, הושיט ידו לפל ליטול
18 פת הפזין ועלתה גידו פת שעורם – הכי נמי
19 דנמטאת? וכי תימא הכי נמי – והתניא: המשמר לה
20 הכותב בחוקת של יין ונמצאת של שמן – מהורה
21 מלמטאו ולמטמוה, אימא מפיא: ואמרה מלאכול,
22 אלא? אמר רבי ירמיה: באומר "אמרתיה מרב
23 המטמאה ולא מרבך הפוסלה". ומי אימא מפורתא
24 לפלגא? אין. והתניא: הושיט ידו פסל, והפל על
25 תפיו, והמגרפה בתוך הפל, והיה כלבו על הפל
26 ולא היה כלבו על המגרפה – הפל טהור והמגרפה
27 טמאה. הפל טהור? המטמא המגרפה לפל! אין פל
28 שמרתי מרבך שמטמאו, ולא מרבך הפוסלו. מכל
29 מלמא כלי. ולמטמא מה שפסל! אמר רבינא, באומר: מכל
30 מקום קשיא. ועוד, מותרת רבה בר אבהו: מעשה
31 באשה אחת שבאת לפני רבי ישמעאל, ואמרה לו:
32 רבי! כגד זה אתותי בטהרה, ולא היה בלבי לשומרו
33 בטהרה. ומתוך בדיקות שהיה רבי ישמעאל בודקת, אמרה לו: רבי, נדה משה עמי
34 בחבל. אמר רבי ישמעאל: כמה גדולים דברי חכמים שרואו אומרים: כלבו לשומרו –
35 טהור, אין כלבו לשומרו – טמא. שוב מעשה באשה אחת שבאת לפני רבי ישמעאל,
36 אמרה לו: רבי, מפה זו אמרתיה בטהרה ולא היה בלבי לשומרה. ומתוך בדיקות שהיה
37 רבי ישמעאל בודקת, אמרה לו: רבי, ניקא נפקתי לי וקשרתינה פה. אמר רבי ישמעאל:
38 כמה גדולים דברי חכמים, שרואו אומרים: כלבו לשומרו – טהור, אין כלבו לשומרו –
39 טמא. בשלמא לרבי אלעזר בר זדוק – כל אחת ואחת ואמרתיה חביתי אשת עם
40 הארץ, ומסקפה דעתה מיהא. לרבי יוחנן בן עמרם נמי, כיון דכלים של שבת עבדי ליה
41 שימור טפי – מסח דעתיה מייניה. אלא לרבי יוחנן בן אלעזר – נעביד ליה שימור
42 בידיה דחבירתי – אמר רבי יוחנן, חזקה, אין אדם משמר מה שביד חבירו. ולא!
והתניא:

יאא זה טומאים זו עמוד ועשה מלאכתו - בפרק "ובי עקיבא" (שבת פד.ה) עבדי קל דומיה וזה פסין קטנים שטוהרים בו. שאן לחם תוך הראוי למגע בשר בוב. גמאמיס בלתי - מדרש - אוני דין שטמא במת. וקשה דרב רבינא אבדימ: מכל הכלים לעבד קל דחומר שאין מדרס. באמרינן הכא: עמוד ועשה מלאכתו

עשאוה פקמא שרין. אלא מעתה לא תבטא אדם! אלא תנא: הוחבה ומבילה - סעון מבילה. ואלא, עשאוה פקמא מת. אי, הך, תיבני הוואת שלישי
עשאוה פקמא. אלא תנא: הוחבה ומבילה - סעון מבילה, מבילה, אי, הוואת שלישי ושבועי - לא! אלא: עשאוה פקמא מת בשבועי שלו. והתנא:
מעולם לא הדישו דבר בפרה! אמר אביי: שלא אמרו קורדום ממתא מושב. פרתניא. והישוב על הפל'.
כול קפת סאה וישב עליה, תרקב וישב עליה. והא פקמא? תלמוד לומר: "והישוב על הפל' אשר ישב עליו ומקא" - מי שמוחה לישיבה, יצא זה, שאומרים לך עמוד ונעשה מלאכתו. הפל' מכרף מה שפחבו
לשון אכל לא לתרומה! מנא הני מילין? אמר רבי יהו' דאמר קרא: "כף אחת עשויה והקב מלאה סמרת" - תתשוב עשאוה לכל מה שפכה אחת. מתיב רב בתנא: הוסיף רבי עקיבא: הפלת והקמרת והלבונה והתהלים, שאם נגע במידול וכו' במקמרתו - פסל את כולו. והא דרבינן היא! מנא? מיקתני לקמח הנמצא במקמרתו, שפיטא את כולו. ותני:
הוסיף רבי עקיבא! אמר ריש לקיש מישום בפרה: לא

עשאוה פקמא שרין - לעולם בעלמא לא בני הערב משך רבי אליעזר לכלים הנגמרים בסדרה, ואפילו הכי איבא היכרא. לפי ששופרת לה טעאת עשאן כאילו נעשו בשרן לעצמן מין ראשון ושני, הלכך אי לא דפריה נעשית בטבוליו יום - זו הוחבה עריכה הערב שמש. אלא פניה - דלא עשאוה אלא בטמא שרין. לא תבטא אדם - דהא טמא שרין לאו בא תומאה דהא. ואני טמא אדם, שלא מינני טומאה אלאם וכלים והנענין בטמא שקבל טומאה מאחרים חזין מטמא מת. שנאמר: "ונפש תגועת חטמוה ער העמב" (מבדר טו) בפסא פת - כאילו נטמא במת שטמא טמא. לא הידשו דבר בפלה - אף על פי שעשו בה מעולות הרבה, בסברא להלול הזה שדו נטמאין כן השופרה לעשות טבול יום - לא ודרשו גבורת מעליה דבר שאינו טמא בשום מקום. אמר כשטארת שעשו בה כלים הנגמרינן בסדרה בטמא מת - היא דין לך חרש גדול מזה. אלא אמר קורדום פקמא מושב - כלומר. לא נתנו טומאה בפרה לכלי שאנו ראי לטומאה. כגון לומר קורדום שאינו מיוחד לישיבה ואנו נעשה בא תומאה במשך חוב בפרה. אבל בבלי הראוי לקבל טומאה - הידשו בה לעשות שאינו נתון בטמא במת. תרקב וצי סאה אשר ישב - מדיאל קרנין אשר ישב למדנו שאינו מדבר אלא באשר מיוחד לישיב עם המד. הוסיף רבי עקיבא בז' - רישא קניי העיד רבי שמעון על אפר הטאת שנגע בטמא פקמא פסל את כולו. לזבנה תהלים - אף על גב דלא אובל נערו - דבת הקדש שמסרתן לטומאה. פסל את כולו - לפי שהבלי מערפן יחד. דרך ערות מדרבנן. ומקתני רישא על אפר הטאת בו. והדיא דהי על ברחי דרבנן הוא. דאי מקרא דר' חנין - ליבא תהלין אלא קדשי מובה, אבל אפר פרה - לא.

שהם בנה דרב רבינו יבמק. היה טבול יום מקמנו - והקשה הרב רבינו נסים ארן: דמשעת הכא דנתקדשו בכלי, מדרמניה בהו צרוף, ואילו בשלידי פרק טרף קלבית' ביזמא (מד.כ) תפפור לו ק בתהלים - מבדלן לאמת. והכי מבדקינן הא פסידין קדשו וחריץ וירושלמי ויתבטלומוקמי לה בשלום הכפרים הדיא רבא. והא לשרן ירושלמי: ר' יוסי ברי רבנא בשם ר' יוחנן: מפני מה אומרים שיני מנחות מחברין את עצמן - מפני שנוקדין כלילין, ר' אהא אמר בשם ריש לקיש: וידעו מי שהיו שרת מחברין, מה באו להדיע - על השלחת על הלבונה ועל הקמורת על הגחלים הנהלים. נידא שולח, טעורת ולבנה פקמא נאצי אמר ר' בון: ותיפר בתהלים עם הכפרים, שבמה שהיה חותה והיה מבינים. אבל ש כל כי לא. כהיא דתנן: נעקבא בז' גתלים מבדור לאמת. ומיהו, דרב רבינו יצחק הנה מפרש הירושלמי הכי: גתלים נאצי כלומר, למה פסל את כולם, כיון שיש הרבה שאנו צריץ? ומוקי לה בשלום הכפרים, דהכל צריך. והוא דין דמצי אלקימי במתה ש כל יום. אלא משום דלא פסק ליה אי מתנהל ש ספך שרתה בה קדושה אי לא. וכלי שרת מתחברן משמע כל כלי ששמינין, ומייתא ולבנה קטורת. והוא תימא. לא אמרין בסוכן ודומבנן מידא, אפילו שאינו עריך כללי - כלו נג מערפן אינא לממיה דהיינו לטאן דאמר עריך דאורייתא. אלא למרד צירוף דרבנן - לא תיעל כלום. והשתא דאתנן להכי, עם מה שהקשה חרב ר' נסים יתכן דכלי אינו מעריך הר' ודאי לו, ומה שאן צריך לו בו ביום - אין בכך כלום אם פספוקי. ורבינו חס מתרין: דכלי שרת אין מקדישין אלא ליתע. את קשה להרב רבינו אלחנן: פדלונית דהא שליח' ולוב רבדי' (סוכה מט.ג) ויש אומרים מקושטין ומיהו. פרק קמא דמנחות (כ.א) וביתורדי' (עמ.ג) איבא מאן דומבון מן הלוקח את כל כלי השרת' (מבדר ד) דאקין שרת אלת. ולפונתא דאמוראי הוא דהי, ולא אשבחן פלונתא דתנא. ויש מפרשים: מתחא דפסא אינה קדושה כי אה אותה שעברה. בה נתפסרו לו בפי העשרים לאמת - איירי במתה של פסך. וקשה להרב רבינו אלחנן: דהא מובח מקדש לאו דהא ראי לו ולא יוצגא מאן חיובתיה, דהא מוריד גתלים מן המזבח לארץ פליגי בה רבי יוחנן וריש לקיש, משמע דלא שייך בגתלים ראי למבנה.

והא דרבנן הוא - משמע: זה לאו הכי - והה שפיר צירוף דאורייתא, מולא קדיק רך מדרסוקי. ועוד: מרקאמר מנאי היא דאורייתא מרבנן - אלמא דליה דאורייתא. אבל פסין שני דפסחים (לה.א) "וחשב שן יבאל בשר" - לרבות עעים ולבנה. לרבות עעים ולבנה. והכי שני דדילין (ל.ב) אלא חיבת הקדש מבושר דאורייתא נעלו בו, אלא הסיפא: 'כל נהור יאכל בשר' - לרבות עעים ולבנה. ובפרק 'כל הפסולים' (בבבא ד.א.) נטא שאבל קדש לפני ויקרה, חד אמה. לוקה, חוד אמה. אינו לוקה, אבל טומאת בשר - דברי הכל לוקה, דאמר קרא: "ותשב" בו" ואמר מר: לרבות עעים ולבנה. אלמא: עיקר קרא להכי הוא דאחא. ובפרק 'כל ששני' (פסחים ד.ב.) "זבשר" למד לה לרבות עעים ולבנה. בשר למד לה - ולא קאמר אומרין בו, ולא קאמר בובתי' שליח' יביש' (מג.ג) אומר מר: "זבשר" - לרבות עעים ולבנה? דלפסלי בעלמא, דתם מוארייתא מידא דהי פסול להקריב, ולא קאמר דהי פסול אלא לאפקוי איבא דתם דחו לוקה. וכי אומרים בפסחים (לה.א): עעים ולבנה בני קבלת טומאה נערו וכי אובלין נהיה אלא מעלה דאורייתא מתא הוי, ומהעלה ולא אוכל הוא ושר ליה אוכל. וכן קאמר רבא: התיבי עשים ששנו אוכל בתרומה בו. ורבא פריש רבו הוא ביבא ותי, אלא מעלה דתם דאורייתא הוא. ודאי דיבער' (בבבא ע.ג.) פסול ליה מקרא. דקמתי: לשהר קראי תיבי. והשתא משמע עולם הוי צירוף דאורייתא בני עעים ולבנה. וכו' קאמר תלמודנו בפרק 'הקמור רבאי' (מנחות כא.) יצאו עעים ולבנה שאין מקבלין טומאה - יש לומר דרעונו לומר כלי הכשר, אף על גב דחובת הקדש מבושרה דאורייתא, מכל מקום לא פסק ליה כיון דעצי חולין אי מקבלי טומאה דאורייתא פלעל דבהישר, אי לא יתרא דקרא. אם כן איבא למישר ולא מרבנין אלא בהישר, וכי קאמר בפסחים (ט.א.) אלמא צורת דרבנן - דערונו דרב עקיבא דרבנן, אבל עעים ולבנה - לרבות דאורייתא. ולכי עקב דרענו דרבנן, ולכי עקב דרענו ולבנה לאו נערו קבלי' טומאה על בשר דאורייתא. דלא אוכל הוא - לא נכח - בפרישית שליח וגי שבהתיא. וגם משמעונו דשמתין לא בעינן רבא, אלא רבא דצירוף דרבנן מתא דקמתי רישא: העיד רבי עקיבא על אפר הטאת רבי ואפר

חגיגה. חומר בקודש – פרק שלישי דף בד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – תוספתו" (השו"ת) ח"ש"י

לא נצרכא – להאי עדות דרבי עובדין מדורבנן אלא לסתולת של שירי מנחה. ודאי
מאורייתא הצידי לבלי – דומיא קטורת שבקב דארייהו בר קרא. כלי מצרפו. ושאינו
צריך לכלי. כגון שירי מנחה שחן אבילת כותן – אין חבלי מצרפו. מאי איבא לשישר –
הדי צריך לכלי. קרבנאלא – עיר שלוק. ופליטא את דרבי תנן – דאמר לעיל. צירוף
דאורייתא. אורי יתיא בר אבא. מוחסין פרימין

בשר להרפסא ופסול לקדש – ביבנות לפסול לה
מקראי. בפרק הערלי' (ע"ג). שלישי שפסול
בתרימא. – נתקבל לן קל וחומר במבטכ סוטה
(דף כ"טא). ומה טבול יום מנחה במעשר –
אסור בתרימא. שני שפסול במעשר – אין דיון
שיעשה שלישי בתרימא? אינו דיון שיעשה
רביעי לקדש – ואם תאמר. דיו לבא מן הדיון
לדוח בתרין אמר כן קל וחומר לא רבי. שריר
למדת שלישי לקדש מן התורה. וצריך דמישך
קל וחומר – לא אמרין דיו לבא מן הדיון להיות
בנדון. כדאמרין בבבא קמא (דף כ"הא). ולמאן
דאמר נמי אמרין דיו. הני בעמלת דרבנן ניתו
ולאו דאורייתא. ודאי נבט ולמדנו שלישי
לקדש – מלאת בעלמא היא. דאמרינן
שלישי לקדש מן התורה הוא. פי לא עסקין
בא' – מי לא משמעו בני מחאי קרא. ונעט כ"ט
– דתא אשכחן דאיקרי שני טמא. דבתכ"ז כ"ל
אשר בתוכו יטמא. והול הכלי ראשון ומה
שבתוכו שני. וקרי ליה טמא. וקאמר רחובא.
והבשר אשר עור ובל טמא – בשני. והוא ליה
שלישי – לא יאכל. והאי קרא בבשר שלמים
בתוכו. כתיבא וכו'. מנחתיו דאקני די
מטמאה את חבירתה לקדש – כגון שבער
שדדי הטמאה נוגעת לטורה היתה טורה
נוגעת בקדש. דגורו רבן דלמא את למענע
טמאה אכדש. ולמאן רבאן דאמר פסול לקדש
לפסול. דמעלה בעלמא היא. אבל שלא
בחבורין – שלאדר שפירשין מן הטורה חזרה
טורה נוגעת טורה. ואין די נוגעת
חביתה לעשותה אפילו שלישי לפסול. די
נוגח – לע עי פו שאן ביד משיק. לפסא את
הקדש – אף עת רביעי. ויהיה אויב –
חביתה פוסלת את הקדש. אבל לא מטמאה.
אי אמרת בשלמא שני בחבורין – קאמר
דמטמאה אי היתה בראת נוגכה. ואין על נב
דנוגכה היא כשנוגעה בה. וכן לחוש שמוא נגעה

הדי הטורה במקשן במטמאה שחן ראשונים. רכל הפיסל את חבירתה מטמא משקן
לדוח תעלה. והיא ליה די נמי שניה מזמת המישקן כמו חביתה. אפילו הכי
מטמאה. דמעלה דרבנן היא שדוד מטמאה את חבירתה להמשות שניה במנחה לקדש.
אלא אי אמרת לא אמרין אלא בחבורין. ותעמא משום ולמא נעט טמא לקדש – מאי
ברותא דגשעא: אנו די קמייא חן מטמאה ליה לקדש בלא משקין? הלא שניה היא
אבל

הטא מדורבנן. דאינו קודש אלא חול. כדוכחו ב"הכחלות" (מנחות נ"ב). שאן מועלין באפר
פרה. וקתני: הוסיף רבי עקיבא. דמשמע דהוי דרבנן כמו רישא. כדרייך הכא. השתא
מוקמאן דרשה מייחיי בבבלי הלמלו: "הבשר" – לדוח עמי ולבונה כרבי יחידה דפרק
דמנחות והסוכים (שם ק"ב). דארבן – לא משמע אף בשר בהו שחיהו של על פדיון.
ומיהו. יכולא לאוקומי כירבון. והיכושיה כבלי.
וכדמוקמין לה בפסחים. אף איבא לדוח ליה
קאי קר אלבונה לאו אעמי. וכן בירש דמנחות
והסוכים – פירש בשם הרב רבינו יצחק דעיקר קרא
לא קר אף קר אלבונה. אבל אעמי לא הוי קר
אטמטא בעלמא. והתם הארבות. ולא שייך
הכא. ואן לחביא ראיא מסול לאל חשיב עעמי
בפרק שני דמעלה (א"ט). כי חשיב אינך הוכשר
ליספל טבול יום ובמחסי פרה. משום ליה
שיך בהו פיעול אף בתורה. כדמוקמא. לאל קרבן
גמור הוא.

דאורייתא – ש' לו תוך מצרף – הקשה הרב
רבינו אלחנן. אמאי לא קאמר
כגון שבער בבלי חלה דאורייתא בלי שרת
מצרף. ולא של חול. דבענין חומיי דבך. ואף על
די פיש לו תוך צריך עיון.

לרביעי בקדש שחוטא פסול – פירש רש"י:
ולמאן דאמר דיו – הני מעלת דרבנן
ניטרו. ולא דאורייתא. והאי קאדמאי ולמדנו
מלאת בתורה – דמלאת בעלמא הוא. ולא
קאמר נמי מקל וחומר אלא מלאת בעלמא הוא
ובפרק קמא דפסחים (ט"ז). פירש רש"י פי היא
רד יוס ר'ו שמעון דאן משקמ מטמא באוכל
ואן טמאה עושה כיוצא בה. הכי אשכחן רביעי
כקדש? טלמא דרבי דרבנן הוא. ומביא ראיא
דמכילין חשיב ביה מעלת דרבנן כחביתה.
וקשה לרבינו יצחק: לר' תנן. ידאת ליה צירוף בלי
דאורייתא וקשיתי ליה גבי מעלת דרבנן. ולר'
יוחנן דאת ליה צירוף דרבנן הוא. הא מוקל לה
בר' קאמר ר'ו' עקיבא סבר שלישי בחילין
דאורייתא. ואם כן רביעי בקדש נמי דאורייתא.
קרי קאן. "והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל"
דמי לא עסקין דנעט וכו'. ויחייך הרב רבינו יצחק:
דקרי להו דרבנן – משום ולא משכח לה לחילין
שעשעו על טרות הקדש – וידיי דאורייתא. וכן
אמר רבינו חב' ומשכחת ליה רביעי בקדש
דאורייתא על די עעמי ולבונה. דטמאן על ידי

דחבת הקדש. וכי מיבע ליה לרש לקדש בעירי של מנחת (מנחות ק"ב). וא מנין בו ראשון
ושני וא דאי מהני חובת הקדש למנות בו ראשון ושני – למאן אכל מטמא
אוכל משמא ליה הוא. והיה קשה לרבי רבינו אלחנן. לפירוש רבינו תם דמוקי לה על די
עעמי ולבונה – וכי ערפא מנאכל גמור ללא אתני חובת הקדש למימני בה ראשון ושני?
בחבורין – שני – פירש רש"י: בשבעה שדדי מטמאה נוגעת לטורה היתה טורה נוגעת
לקשה וקשה לטורה. ואין די נוגעת בלא מטמאה כלל. והקדש שני מחמת
גורה שמוא יגע בראשונה הטמאה. ואמאי קאמר ובקדש יטבול שחוקי? יטבול מטמאה רש

לישבו. דרבי קאמר. הא מטמאה דיו אחת – חביתה טורה. ובקדש בחילתו העריכו חכמים להטביל שחוקי. שמוא נטמאו שחוקי. ועוד יש לומר: בחבורין שני – דיו אחת נוגעת בספר
דפוסלה. ודי הארית ונוגעת בה תרין כאילו נגעה בספר. דגורין לה שני געט. וכן הוא דתנן לקמן: די מטמאה חביתה ויעשה אחת שניה בקדש – מוקמין לה בשעתיקו יחי לפי מאן
דסלק דערך דלרבי ר' יודעש דוד מטמאה חביתה לדוח שניה. ומאיה טעם לא תהיה שלישי? אלא הואי דגורין שמוא נגעה בספר עעמה ואפילו לא נגע ביד השניה – מטמאה. שמוא
נגעה בספר. ותניא בתוספתא: ומשקל את דיו אחת חתן כל טרות עעשה בטורה עד שלא הטביל את הטמאה – מטמאה. שדוד מטמאה חביתה לקדש. שעשעו ברכל נגיעה מטמאה לה.
והשתא חבן דוחי מעלה לר' יוס. שאנה אלא בכלל רביעי לפסול בקדש. אבל לא לתרומה. דבתרומה אין ויתר מלישטי. לכן אנה טמאן חביתה לקדש. ורש"י ערש רביעי. ולתי ליה די מטמאה
את חביתה לדוח שניה. אלא מטמאה לדוח שלישי. והקשה הרב רבינו אלחנן: אמאי חשיב האי מעלה במנתי? די הוא בכלל רביעי בקדשו ור' קרי. דמכל מקום מעלה אחת היא דיו
מטמאה את חביתה. דסלק דערך כיון דאן גופו נטמא אלא מנאב וטמאה – גם דיו נמי לא. קא שמעון לן.

אלא אי אמרת בחבורין אין בו מאי ברותא – ואי משום חרומה. ולא מטמאה אף בחבורין – לא נחית להו ברותא. וקדש.

אחר ידו ואודי די חברי לפסול. דהואיל ומטמא די חברי – דיו נב בכך אמא יפסל. אבל לרש לקדש דאמר. חזקא ידו. מוקי עעמא משום אחרותי די טורהו ביד מטמאה. לפיכך. כי היכי
ידיו מטמאה מטמאה קדש. דעשה יהי – אף טורה נמי. וכן משמע בסמוך. כי חדר ביה ריש לקיש פירש דלרבי. לפסול אבל לא לטמא. משמע דמעיקרא כתיבא ליה לטמא. בשם
רבינו שמואל.

גמרא תני, רבי יודה אומר משום רבן גמליאל: הרי הוא אומר (דברים יג, יח): ונתת לך רחמים וגו'. סימן זה יהא בידך, כל זמן שאת רחמן – המקום מרחם עליך. אינך מרחם – אין המקום מרחם לך. רב אומר: אדם שפרח לחבירו, וביקש ממנו ולא קיבלו – יעשה שורת בני אדם ופייסנו, דכתיב (איוב לג): ישור על אנשים וגו'. ואם עשה כן, מה כתיב תפון? פדה נפשו מעבור בשחת וגו'.

אמר רבי יוסה: הדין דתימר: שלא הוציא לו שם רע, אבל הוציא לו שם רע – אין לו מחילה עולמית.

[דף ל"ז ע"א]

הלכה ח' מתני' האומר: סמא את עיני, קטע את ידי, שבר את רגלי – חייב. על מנת לפטור – חייב. קרע את כסותי, שבר את פדי – חייב. על מנת לפטור – פטור. עשה כן לאיש פלוני, על מנת לפטור – חייב, בין בגופו בין בממונו.

גמרא האומר: סמא עיני שמזיקתני. קטע ידי שמזיקתני – חייב. על מנת לפטור – חייב.

אמר רבי לעזר: בהן שהוא פלאו מתניתא, אבל בהן שהוא פהין – פטור.

מילתיה דרבי לעזר: משום פגם משפחה. ריש לקיש אומר: בהין שהוא פהין הוא מתניתא, אבל בהן שהוא פלאו – חייב.

מילתיה דריש לקיש אומר: ששמין לקרובין בולשת.

תני: ישראל שאנסוהו עכו"ם ונטלו ממנו כמון חבירו, בפניו – פטור. נטל ונתן להם – חייב.

אמר רבי יוסי: הדין דתימר, בשאמר לו כמון סתם. אבל כמון פלוני, אפילו נטל ונתן ביד – פטור:

הדרן עלה פירק החובל

פירק תשיעי

הלכה א' מתני' הגוזל עצים, ועשאן בלים. צמר, ועשאן בגדים – משלם בשעת הגזלה. גזל פרה מעברת, וילדה. רחל מעונה, וגזזה –

[דף ל"ז ע"ב]

משלם דמי פרה מעוברת לילד, ודמי רחל טעונה להיגזו. גזל פרה, ועיברה אצלן וילדה. ורחל, ונטענה עימו וגזזה – משלם בשעת הגזלה. זה הכלל: כל הגזלנין משלמין בשעת הגזלה.

גמרא חקא את מר: ליבון בשינוי, וחקא את מר: אין ליבון בשינוי. הן דתימר ליבון בשינוי – בשעשא צופים. והן דתימר אין ליבון בשינוי – בשעהניחו כמות שהוא. מצינו ליבון בלא צופים. שמוא יש צופים בלא ליבון?

אמר רבי יודן: קל הוא שהיקלו בגזלן, שישלם בשעת הגזילה.

גזל שלח וליבנו, אית לך מימר בשעשא צופים! עוד קל הוא שהיקל בגזלן, שיהא משלם בשעת הגזילה.

גזל מריש ובגנא בכירה, בית שמאי אומרים: יקעקע כל הבירה פולח ויתנינו לו. ובית הלל אומר: יתן לו דמיו מפני תקנת שבים.

יוד לחרבה ובגנייה שלא ברשות – שמין לו ויודו על התחתונה. בגנייה ברשות – שמין לו ויודו על העליונה.

ביקש לימול אבניו ועציו – אין שומעין לו. רבי יעקב בר אהא בשם רבי יהושע בן לוי: משום יישוב ארץ ישראל.

רב נחמן בר יצחק שאל: אילו מי שנכנס לחורבתו של חבירו ופירק חבילתו לשעה וביקש לימלו, שמוא אין שומעין לו?

[דף ל"ח ע"א]

בין דשמע דמר רבי יעקב בר אהא: משום יישוב ארץ ישראל, אמר: האמירה.

אלא בנה במקום שאין ראוי לבנות, ונטע במקום שאינו ראוי ליטע – רב אמר: שמין לו, אלא שמערימין עליו ליכנס לשם בימות החמה ובימות הגשמים. אמר לו: הא תנייתה: שמין לו ויודו לתחתונה.

אמר רבי זירא: הדיא אמרה: גזל שמינה והכחישא – מחזיר לו את השומן.

אמר רב הסדא: תדא אמרה גזל בהושה והשמינה – מחזירה בעינה, מפני שעברה אצלו וילדה משלם בשעת הגזילה.

מאן תניתה? רבי יעקב! דתני: זה הקלל שהיה רבי יעקב אומר: כל גזילה שהיא קיימת בעיניה ולא נישתנית מבריייתה – אומר לו הרי שלך לפניך. והגבב לעולם משלם בשעת הגניבה.

הלכה ב' מתני' גזל בהמה והזקינה, עבדים והזקינו – משלם בשעת הגזילה. רבי מאיר אומר: יאמר לו בעבדים – הרי שלך לפניך.

גמרא רב הונא אומר: בשגזל עגל ונעשה שור. אבל גזל שור והזקין – אומר לו הרי שלך לפניך. שמואל אומר: אפילו גזל עגל ונעשה שור – אומר לו הרי שלך לפניך.

תני רב קרנא: ואפילו גבב עגל ונעשה שור, וטבח ומכר – משלם תשלומי ארבעה והמשה עגל. אומר אבוי דשמואל פר אמי בשם רב יהודה: הלכה כרבי מאיר.

[דף ל"ח ע"ב]

הלכה ג' מתני' גזל מטבע ונסדק, פירות והרקיבו, יין והחמיץ – משלם בשעת הגזילה. מטבע ונפסל, תרומה ונטמאת, חמין ועבר עליו הפסח, בהמה ונעבדה בה עבירה, או שנפסלה מעל גבי המזבחה, או שהיתה יוצאה ליסקל – אומר: "הרי שלך לפניך".

גמרא רב הונא אומר: בשפסלתו מלכות. שמואל אומר: בשנסדק ודאי.

רבי יודה בן פזי בשם רבי יוסי בר חנינה: והן שהרקיבו מן הפנימה. אבל אם הרקיבו מתולעת – בקרייאון הו.

רב הונא אומר: בשפסלתו מלכות. אבל פסלתו מדינה – אומר לו הרי שלך לפניך. שמואל אומר: אפילו פסלתו מלכות – אומר לו הרי שלך לפניך.

רבי יודן לא נהיה לבית וועדא. קם עם רבי מנא, אומר ליה: מה חידות הוה לכון כבי מדרשא יומא דין? אומר ליה: מילה פלן. אומר ליה: ולא מתניתא היא, תרומה ונטמאת! אומר ליה: תיפתר, בשניטמאת מאליה, ולית שמע מינה בלום.

הילפיי אומר: נשבע לו קודם הפסח – אחר הפסח משלם לו חמין יפה.

אמר רבי מנא: אזלית לקיסרין ואשפחית לרבי הונאה, ודריש לה משום דרבי יעקב בר אחא: אין אית בר נש פליג על הילפוי שאין משלם חמין ופה? הכל מודין בהמין שמשלם חמין ופה.

הלכה ד' מתני' נתן לאמנין לתקון וקלקלו – תיבין לשלם. נתן לחרש שדה תבה ומגדל לתקון, וקלקלו – תיב לשלם. תבנאי שקבל עליו לתור את הכתל לסותרו, ושיבר את האבנים או שהזיק – תיב לשלם. היה סותר מצד זה ונפל מצד אחר – פטור. ואם מחמת המפה – תיב.

גמרא רב הונא אמר: והוא שקבע בו מסמר האחרון כדי לזכות לכליו.

[דף ל"ט ע"א]

הלכה ה' מתני' נתן צמר לצבע, והקדיחה היורה – נתן לו דמי צמרו. צבעו כאור, אם השבח יתר על ההוצאה – נתן לו את הוצאתו, ואם הוצאתו יתרה על השבח – נתן לו את השבח. לצבע לו אדם, וצבעו שחר, שחר, וצבעו אדם – רבי מאיר אומר: נתן לו דמי צמרו. רבי יהודה אומר: אם השבח יתר על הוצאתו – נתן לו את הוצאתו, ויתרה על השבח – נתן לו את השבח.

גמרא רב הונא אמר: שהקדיחו סמנין. אבל הקדיחה יורה – אומר לו הרי שלך לפניך. שמואל אמר: אפילו הקדיחו סמנין – אומר לו: "הרי שלך לפניך".

מהו אם השבח יתר על ההוצאה נתן לו ההוצאה. בר נש דיהב לחבריה חמשה מיני עמר, וחמשה מיני סמנין, ועשרה מנאי אגריה, אמר ליה: ציבעיה סומק וצבעו אוכס. אמר ליה: אילו צבעתיה סומק הוה טב עשרים וחמשה מנאי. וכדו צבעתיה אוכס, לית הוא טב אלא עשרין מנאי. את אוכדת דידך, אגא לא אוכד דידי.

אמר רבי יונה: ותשמע מינה, בר נש דיהב לחבריה שמונה דינרין ודבין ליה חמיין מטיבריה וזבן ליה מצפורי. אמר ליה: אילו זכנת לי מטיבריא הוון עשרין וחמשה מנאי. כדון דזכנת מצפורי, ליתנן אלא עשרין מנאי. את אוכדת דידך, אגא לא אוכד דידי.

תני: הנותן מעות לחבירו ליקח לו חטים וליקח לו שעורים, אם פתתו – פתתו לו. ואם הותירו – הותירו לו.

[דף ל"ט ע"ב]

ותני חורין: אם פהתו – פהתו לו. ואם הותירו – הותירו לשניהן. מאי מעמא דרבי יודן? שלא נתפנין המוכר לזכות אלא לבעל הפעוזה. ולמה חולק עמו? שאסור ליהנות מהבירו.

מעתה, אפילו אמר לו ליקח לו הפנים ולקח לו הפנים, לא נתפנין המוכר לזכות אלא לבעל הפעוזה. ובשעה שאמר לו ליקח הפנים ולקח לו שעורים – לא נתפנין המוכר לזכות אלא לזקנה. וקיים מה בדיה.

אמר רבי נסא: בשעה שקיים שליחותו, לא נתפנין המוכר לזכות לבעל הפעוזה. לא קיים שליחותו נתפנין לזכות לזקנה. ולמה חולק עמו? אמר: הואיל ובאת לו הננייה מתחת ידו – אף הוא חולק עמו. התיב רבי שמואל בר בא קומי רבי יוחנן: והתנינן: אחד המקדיש נכסיו, ואחד הפעריה עצמו – אין לו בכסות אשתו ובניו. אמר לו

[דף מ' ע"א]

עלת על דעתו לומר בכסות אשתו ובניו.

והתנינן: "ערכי עלי!" ביון שאמר: "ערכי עלי" – לא קבע לעצמו אלא חמשים סלע.

האומר: "ערכי עלי על מנת שלא לסדר מה שעל אשתי ובני". רבי נסא בשם רבי בון בר תייה: האומר: "ערכי עלי על מנת שלא לסדר מחפין פלונני" – אין מסדרין לו מאותו החפין.

רב הושעיה בשם שמואל בר אבא: זאת אומרת: שאין שמין ערכין מן המטלטלין דבר תורה, אלא מדבריהן:

הלכה ו' מתני' הגוזל את הבירו שנה פרוטה ונשבע לו – יוליכנו אחריו אפילו למדי.

לא יתן לא לבנו ולא לשלוחו. אבל נתן הוא לשליח בית דין. ואם מת – יחזיר ליורשיו.

נתן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש. מחל לו את הקרן ולא מחל לו את החומש. מחל לו על זה ועל זה הויז מפהות שנה פרוטה בקרן – אינו צריך לילך אחריו.

נתן לו את החומש ולא נתן לו את הקרן. מחל לו על החומש ולא מחל לו על הקרן. מחל לו על זה ועל זה הויז משנה פרוטה בקרן – הרי זה צריך לילך אחריו.

נתן לו את הקרן ונשבע לו על החומש – הרי זה משלם חומש על חומש עד שיתמעט הקרן משוה פרוטה.

וכן בפקדון, או בתשומת יד, או בגזל, או עשק את עמיתו, או מצא אבידה וכחש בה ונשבע על שקר – הרי זה משלם קרן וחומש ואשם:

[דף מ' ע"ב]

גמרא פניי מתניתא: עד שיתמעט חומש האחרון פחות משוה פרוטה.

אמר רבי יונתן: בנתינת החומש – נעשה חומש קרן. לא אתיא אלא בשעת עדים ובשעת הקרן:

הלכה ז' מתני' איכן פקדוני? אמר לו: "אבד", משביעך אני, ואמר: "אמן", והעדים מעידין אותו שאכלו – משלם את הקרן. הודה מעצמו – משלם קרן וחומש ואשם:

איכן פקדוני? אמר לו: "נגנב". משביעך אני, ואמר אמן, והעדים מעידין אותו שגנבו – משלם תשלומי כפל. הודה מעצמו – משלם קרן וחומש ואשם.

הגזול את אביו ונשבע לו, ומת – הרי זה משלם קרן וחומש לבניו או לאחיו. ואם אינו רוצה או שאין לו – לזה ובעלי החוב באין ונפרעין:

גמרא תני: אין מקבלין פקדון מנשים ועבדים וקטנים.

קיבל מאשה – יחזיר לה. מתה – יחזיר לבעלה.

מעבד – יחזיר לו. ואם מת – יחזיר לרבו.

מקטן – יחזיר לו. מת – יחזיר לאביו ועושה בהן סגולה.

וכולן שאמרו בשעת מותן: "ינתנו לפלוני שהן שלו" – יעשה פירוש לפירוש.

רבי זבידא בשם רבי בא בר ממל: ובלבד בעדים. כהדא איתת דרבי בא בר חנא מי דמכא, אמרה: אהן קידושא דברתה, והוא אמר: לית הוא אלא דידי, אתא עיבדא קימי רב, אמר: אין אדם מצוי לשקר בשעת מיתה:

[דף מ"א ע"א]

הלכה ח' מתני' האומר לבנו: "קונם שאפתה נהנה לי", אם מת – יירשנו. "בחי ובמותי", אם מת – לא יירשנו ויתן לבניו או לאחיו. ואם אין לו – לווה ובעלי החוב באין ונפרעין.

גמרא אומר רבי ירמיה: חמי היך תנינן הכא: האומר לבנו: "קונם שאפת נהנה לי", אם מת – יירשנו. "בחי ובמותי", אם מת – לא יירשנו. והתני: "בחי", אם מת – יירשנו. "במותי", אם מת – יירשנו. "בחי ובמותי", אם מת – לא יירשנו. מה בין אהן דמר תדא תדא, להן דמר תרתי תרתי?

רב ירמיה ורבי יוסי בן חנינה תריהון אמרין: "קונם לבית זה שאיני נכנס בחי ובמותי", בין שאמר: "לבית זה" – אסרו עליו בין בחיים בין לאחר מיתה.

אמר רבי יוסי: תנינן בגזקין מה דלא תנינן בגדרין, "קונם הנני נכסי אילו עלי בחי ובמותי", בין שאמר "אילו" – אסרו עליו בין בחיים בין לאחר מיתה.

הלכה ט' מתני' הגזול את הגר ונשבע לו ומת – הרי זה משלם קרן והומש לכהנים ואשם למזבחה, שנאמר (במדבר ה, ח): "ואם אין לאיש גואל להשיב האשם וגו'".

היה מעלה את הכסף ואת האשם ומת, הכסף – ינתן לבניו, והאשם – ירעה עד שיקתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה. נתן את הכסף לאנשי משמר ומת – אין הירשין וכולין להוציא מידן, שנאמר (שם): אשר יתן לכהן לו יהיה.

גמרא חילפיי ורבי יוסי בר חנינה אומר: דרבי יוסי הגלילי היא. דרבי רבי יוסי הגלילי: במה הכתוב מדבר? בגזול את הגר ונשבע לו ומת – שמשלם קרן והומש לכהנים ואשם למזבחה.

[דף מ"א ע"ב]

ואם אין לאיש גואל, הטעון כפרה – חייב. יצא זה שאין טעון כפרה.

דריש רבי עקיבה כשבא מוזפרין: במה הכתוב מדבר? בגזול את הגר ונשבע לו ומת – שמשלם קרן והומש לכהנים ואשם למזבחה, שנאמר (שם) ואם אין לאיש גואל וגו' – אין לה אדם בישראל שאין לו גואל, אלא: זה הגר.

רב וריש לקיש אמרי: רבי עקיבה היא דאמר: תושב אשמה – בכל מקום:

הלכה י' מתני' נתן את הכסף ליהויריב ואשם לידעיה – יצא. אשם ליהויריב וכסף לידעיה, אם קים האשם – וקריבוהו בני ידעיה, ואם לאו – והזיר ויביא אשם אחר. שהמביא גזלו עד שלא הביא אשמו – יצא. אשמו עד שלא הביא גזלו – לא יצא.

נתן את הקרן ולא נתן את החמש – אין החמש מעכב:

גמרא רבי הוסיא אמר: בשתי שבתות פליגין. רבי יוסי אמר: בשבת אחת.

מאן דמר בשתי שבתות, נתן את הכסף ליהויריב במשמר ידעיה, ואשם לידעיה במשמר יהויריב – יצא.

רבי אומר: אם בדברי רבי יודן, אם הקריבו בני יהויריב את האשם – לא נתפטר להן, אלא יוליד את הכסף מבני ידעיה אל בני יהויריב, ונקריבו בני יהויריב את האשם ויתפטר להן.

[דף מ"ב ע"א]

זאת אומרת: אנשי משמר שזכו במשמר שלא בשבתן – מוציאין אותו מידן.

מאן דמר בשבת אחת פליגין, נתן את הכסף ליהויריב במשמר ידעיה, אשם לידעיה במשמר יהויריב – לא יצא בו. זאת אומרת: אנשי משמר שזכו בקרבן בשבתן – אין מוציאין אותן מידן.

ואם עיבר משמר בני יהויריב. ביני מתניתא: ואם היה שעיבר לאחר ימים זכו בני יהויריב את האשם – לא נתפטר להן, אלא: יוליד את הכסף מבני ידעיה אצל בני יהויריב, ונקריבו בני יהויריב את האשם ויתפטר להן. זאת אומרת: אנשי משמר שזכו בקרבן בשבתן, נתעצלו ולא הקריבוהו – מוציאין אותן מידן:

הדרן עלה פרק הגזול עצים

פרק עשירי

הלכה א' מתני' הגזול ומאכיל את בניו, ומניח לפניהן – פטורין מלשלם. אם היה דבר שיש בו אחריות נכסים – תיבין לשלם.

אין פורטיו לא מתבת המוכסין, ולא מביס של גבאיין. ואין נזמלין מהם צדקה. אכל נזטל הוא מתודך ביתו או מן השוק.

גמרא תני: ישראל שלוחה בריבית ועשה תשובה – חייב להחזיר.

[דף מ"ב ע"ב]

מת והניח לפני בניו – עליו הכתוב אומר (איוב כו): יכון וצדיק ילבש.

הניח לפניהו פרה או טלית – חייבין להחזיר. אול תנניה לגזיליא. אם היה דבר שיש לו אחריות – חייבין להחזיר.

אינהו דבר שיש לו אחריות? רבי יונתן אומר: בשנהניח לפניהו קרקע. ריש לקיש אומר: בשנהניח לפניהו גוף הגזילה.

רב אומר: יורש – במשועבד. בשם שאין מלוה בעדים גובה ממשועבדין – כך אינה גובה מיורשין.

שמואל אומר: דאיכני – אינו גובה ממשועבדין, הא מבני חרי – גובה.

ולית היא פליגא על רב? דרב אומר: יורש – במשועבד, בשם שאין מלוה בעדים גובה ממשועבדים, כך אינה גובה מיורשין.

פטר לה: בשנהניח לפניהו קרקע.

ואפילו בשמואל, לית היא פליגא? לא בן אומר שמואל: דאיכני – אינו גובה ממשועבדין!

פטר לה: בשנהניח לפניהו גוף הגזילה.

גזל טלית ונתנה לאחר – רבי לעזר בשם רבי תייה אומר: מוציאין מראשון ולא משני.

רבי יוחנן אומר בשם רבי יצאי: מוציאין אף מן השני.

רבי בא בר מפל אומר: אף רבי תייה בדיעתיה, דרבי תייה אומר: מוציאין אף משני.

[דף מ"ג ע"א]

נתחלפו פליו בבית האומן – ישתמש בתן ויצא ויבקש את שלו.

בבית האבל או בבית המושטה – אל ישתמש בהן, אלא יצא ויבקש את שלו.

אמר רבי בא בר חנה: לא הוה רבי חייה חביבי פתר לה אלא כגון הדין בר קורא שכל הנוטל מאצלו – נוטל ברשות, וכל המניח אצלו – מניח ברשות.

הגנבים שבאו במוחצרת ועשו תשובה – תיבין להחזיר. עשה אחד מהן תשובה – תיב להחזיר את שלו. ואם היה מוציא ונותן להן – הוא משלם על ידי כולן.

תני: הגזול ומאכיל בניו, בין גדולים בין קטנים – פטורין מלשלם. הניח לפניהו בין גדולים בין קטנים – תיבין לשלם. סומכוס אומר: גדולים – תיבין, קטנים – פטורין. אם אומר: "אין אנו יודעין אם עשה אבינו חשבון באחרונה" – הרי אילו פטורים.

התיב רבי בא בר מפל: הגע עצמך, בשחניח לפניו קרקע – לא הפל מהו לומר: "אין אנו יודעין מה חשבון עשה אבינו באחרונה!"

התיב רב המנונא: הגע עצמך, שהיתה גזילה מפורסמת – לא הפל מהו לומר: "אין אנו יודעין מה עשה אבינו חשבון באחרונה!"

התיב רב ששת: אפילו קטנים – נמעינין להן בבית דין. מה אית לה למימר? אמר רבי מנא: תיפתר, בשמענו הו, אין אנו יודעין כו', יודעין אנו דעסק אבינו עמך על הדין הושבנא, ולית נן יודעין מה נפק מדינא.

הלכה ב' מתני' נטלו מוכסין את חמורו ונתנו לו חמור אחר, נטלו הליסטיין כסותו ונתנו לו כסות אחרת – הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן.

הפוציל מיד הנזק, מיד הליסטיין, אם נתייאשו הבעלים – הרי אלו שלו. וכן נחיל של דבורים, אם נתייאשו הבעלים – הרי אלו שלו.

אמר רבי יוחנן בן ברוקה: נאמנת אשה או קטן לומר: "מכאן יצא נחיל זד". ומחלה לתוף שדהו ונוטל את נחילו. ואם הויק – משלם מה שהויק.

אבל לא יקוין את הסוכה על מנת לתן דמים. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר: קוצין ונותן דמים.

גמרא תני: המציל מן הנגיים, מן הדליקה, משוננונית הנם, משלולית הנחר – הרי אילו שלו. וכן נחיל של דבורים, אם נתניאשו בעליו – הרי אילו שלו.

רבי היננא בר פפא בשם רבי יוחנן:

[דף מ"ג ע"ב]

מתניתא – בנחיל שגזלו מן התליכה ובפורתה, ובלבד על אתר. אבל אם יצא וחרור – אני אומר: מפני וראה ופיתוי אפרו.

תני: רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה אומר: תניי בית דין הוא, לקוי זה סוכה ונותן דמים, שעל מנת בן הנחיל יהושע לישראל את הארץ:

הלכה ג' מתני' המפיר בליו או ספריו ביד אחר, אם יצא לו שם גנבה בעיר – ישבע במה הוציא, ויפול. ואם לאו – לא כל הימנו, שאני אומר: מכרן לאחר ולקחן זה ממונ:

גמרא אמר רבי בא בר מפל: בדין הוא שלא ישבע. ולמה אמרו ישבע? שלא יהו בעלי בתים נמפלין לגנבים.

רבי יהושע בן לוי אומר: והוא שייצא לו שם שנגנבו ספריו.

רב אומר: צריך להביא ראיה שלן עמו באותו הלילה.

אפי אומר: אם טעון לומר מפלוני לקהתים – נאמן.

אתא עובדא קומי רבי נסא ולא קביל. מה פליגי? אומר, בר נש דעקין תוה, בגין בן לא קביל:

הלכה ד' מתני' זה בא בהכיתו של וון וזה בא בכדו של דבש, נסדקה חבית של דבש, ושפד זה את וינו והציל את הדבש לתוכו – אין לו אלא שברו. ואם אומר: "אציל את שלך ואתה נותן לי דמו שלי" – תייב לתן לו

גמרא תני: שנים במדבר, ביד זה חבית מים, וכיד זה חבית דבש, נסדק חבית מים – תניי בית דין הוא שושפוד זה דבשו ויציל את מומיו, שהמיום מהייה במדבר ולא הדבש.

תני: פועל ועני שעלו לראש אילן ושיברו סוכה, בזמן שדרך פועליו לעלות באילן – פטורין, ואם לאו – חייבין:

הלכה ה' מתני' שטף נהר חמורו וחמור חברו, שלו ופה מנה, ושל חברו מאתים, הניח את שלו, והציל את של חברו – אין לו אלא שברו. אם אמר לו: "אציל את שלך ואתה נותן לי דמי שלי" – חייב לתן לו:

גמרא תני: הניח שלו להציל של חברו, ועלה של חברו מאיליו – אין נזקק לו כלום. אלא הניח שלו להציל של חברו, ועלה שלו מאיליו, מהו דיימר לו נתייאשתי?

נישמעינה מהדא: שטף נהר חמורו, והיה צווח ואומר: לא נתייאשתי – ריש לקיש אמר: כל זמן שצווח – לא נתייאש. רבי יוחנן אמר: חזקה מייאש הוא:

[דף מ"ד ע"א]

הלכה ו' מתני' הגזול שדה מחברו, ונטלוה מסיקים, אם מכת מדינה היא – אומר לו: "הרי שלך לפניך", ואם מחמת הגזלן – חייב להעמיד לו שדה. שטפה נהר – אומר לו: "הרי שלך לפניך".

הגזול את חברו, או שלוחה ממנו, או שהפקיד לו בישוב – לא יחזיר לו במדבר. על מנת לצאת במדבר – יחזיר לו במדבר:

גמרא אמר רבי יוחנן: והלא אמרו: אין הקרקע נגזלת, ולמה אמרו חייב להעמיד לו שדה? קנס קנסוהו.

נטלוה מסיקין מן הגזלן מחמת הגזל מהו? די יכיל מימר ליה: מכל מקום חב לי דידי, ומאן דבעי ייתי ויסיב מיני.

רבי יהושע בן לוי אמר: אין אדם נתפש על חברו וחייב ליתן לו, אלא בארנון וגולגולת.

רב אמר: יכיל מימר ליה: "את שרי עביטוד מיני".

הלכה ז' מתני' האומר לחברו: גזלתיה, והליתני הפקדתה אצלי, ואיני יודע אם החזרתה לך ואם לא החזרתה לך – חייב לשלם. אבל אמר לו: איני יודע אם גזלתיה, ואם הליתני, אם הפקדתה אצלי, ואם הפקדתה – פטור מלשלם.

מסכת קרבנות פרק שישי

א. איזהו צפון המזבח שכשר לשחיטת קדשי קדשים? מקום המזבח הצפוני ועד כותל העזרה הצפוני על פני כל המזבח הצפוני. וישנן שלשים אמה; דברי רבי יוסי בר יהודה. רבי אלעזר בן רבי שמעון מוסיף מכנגד בין האולם למזבח, ועד כנגד בית החליפות, וישנן עשרים ושתים אמה. ורבי מוסיף מקום דריסת רגלי הכהנים אחד עשר אמה. ומקום דריסת רגלי ישראל אחד עשר אמה. מקום הכותל הצפוני ועד כותל העזרה המזרחי. וכשם שהשחיטה בצפון כך קבול הדם בצפון.

ב. היה עומד בדרום ופשט ידו לצפון, ושחט - שחיטתו כשרה. ואם קבל הדם - פסול. הכניס ראשו ורבו בצפון ושחט - כאלו נכנס בלו. פרקסה היצאת לדרום והחזירה לצפון - כשרה. קדשים קלים - שחיטתן בפנים וקבול דמן בפנים. שחט בפנים וקבל בחוץ, בחוץ וקבל בפנים - פסול, עד שישחט בפנים ויקבל בפנים. היה עומד בחוץ ופשט ידו לפנים, ושחט - כשרה, ואם קבל הדם - פסול. הכניס ראשו ורבו לפנים ושחט - פסול, כאלו לא נכנס בלו. פרקסה ויצאת לחוץ והחזירה לפנים - פסולה. וכשם שהשחיטה ביום, כך קבול הדם ביום. שחט ביום וקבל בלילה. שחט בלילה וקבל ביום - פסול, עד שישחט ביום ויקבל ביום.

ג. פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים, שחטן וזרק דמן. נכנס ועמד בין מזבח הזבח למנוחה, מזבח היה לפנים ממנו, טבל והזיה שבע פעמים כנגד בית קדשי הקדשים, על כל הזיה טבילה, נתן על הקרן מכאן ומכאן - כשרה. מן הקרן ולפנים - פסול. שנה מתן קרנות - פסול, חסר מן המתנות אפילו אחת - פסול. יצא והיה שופך שירי הדם ליסוד מערבי של מזבח החיצון, ושל מזבח החיצון היה שופך ליסוד דרומי. רבי שמעון אומר: אלו ואלו ליסוד מערבי. אלו ואלו

מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון ונמפרין לגננין ולזבל ומועלים בהן; דברי רבי שמעון. ורבי מאיר. וחכמים אומרים: אין מעילה בדמים.

ד. חטאות הצבור והיחיד, כיצד סדר מתן דמים שלהם? היה עולה בכבש ופנה לסוכב, וכא לו לקרן דרומית מזרחית, טובל אצבעו המימנית שבמימין, נותן בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה מלמטה ומחטא ויורד כנגד חדה של קרן, עד שהדם שבאצבעו כלה. נתן על הקרן מכאן ומכאן - כשר. מן הקרן ולפנים - פסול. שנה מתן קרנות - פסול. חסר מן המתנות אפילו אחת - פסולה. שירי הדם היה שופך ויורד ליסוד דרומי. רבי יוסי בן רבי יהודה ורבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: במקומו היה עומד ושופך ליסוד דרומי.

ה. היסוד היה מקיף פני כל המזבח מן הצפון למערב אמה על אמה טפח כלפי מזבח, אוכל בדרום אחת ובמזרח אמה, ובקרן דרומית מזרחית לא היה לה יסוד, אלא חוט של סיקרא היה באמצע המזבח, ממנו ולמטה חמש אמות, ממנו ולמעלה חמש אמות, שכל הנתנין למטן - כשרין מחוט הסקרא ולמטן, וכל הנתנין למעלה - כשרין מחוט הסקרא ולמעלה; דברי רבי. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: במה דברים אמורים? בעולת העוף, אבל בחטאת בהמה לא היו נותנין אלא על גופה של קרן. היסוד היה מנקב כמין שני חוטין דקין שבהן היו דמים יורדין ומתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון, ונמפרין לגננין ולזבל ומועלין בהן.

ו. עולה ותמורת עולה וזבחי שלמי צבור, ואשמות, ותודה, ואיל נזיר ושלמים, והשלמים הבאין מחמת פסח, ואחד עשר שבמעשר פסח שעבר זמנו, כיצד סדר מתן דמים שלהן? בא לו לקרן מזרחית צפונית - נותן מזרחה צפונה. מערבית דרומית - נותן מערבה דרומה. רבי נתמיה ורבי אלעזר בן יעקב אומר: בא לו לקרן מזרחית צפונית -

ברבי יהודה אומר: שני פספסין היו בבית החליפות, פתוחין למערב, גבוהין מן הארץ שמונה אמות שתהא עזרה כשרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים, אפלו אחורי בית הכפרת שגאמר (שם ב, ג): "ושחטו פתח אהל מועד" וגו'.

ב. מנחות היו נקמצות בכל מקום בעזרה, אפלו בראש של מזבח. אחת חטאת העוף ואחת עולת העוף באות מן החלין, ביום, וכיד הימנית: כיצד מולק בחטאת העוף? נותן שני גפיה בין שתי אצבעותיו, ושתי רגליה בין שתי אצבעותיו, והיה מותח צוארה על רחב שתי אצבעותיו וזה עבודה קשה שבמקדש. היה מולק בצפרן ממול ערפה, ואין מבדיל, ומזה מדמה על קיר המזבח, וכשם שהשחיטה אחד או רב אחד - כן מליקה אחד או רב אחד. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: חטאת העוף שמליקה כתקנה והבדיל בה - כשרה. מליקה בכל מקום במזבח - כשרה. מצה דמה בכל מקום במזבח - כשרה. הזה ולא מצה - כשרה, ובלבד שיתן מדם הנפש למטה מחוט הסקרא. ואם היתה כשרה - נאכלת לכהנים, ואם לאו - זורקה על גבי הדשן. רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקא אומר: חלון היתה שם למערבו של כבש, ורבוכה היתה נקראת, ששם זורקים פסולי חטאת העוף - שתעבר צורתה ותצא לבית השרפה.

ג. כל העולין למזבח עולין למזרח ויורדין במערב, בימין ויורדין בשמאל, חוץ מנסוף המים והיין, ועולת העוף, שעולין במערב ויורדין במערב בימין. כשם שמולק בחטאת העוף כך מולק בעולת העוף, אלא שבעולת העוף היה מבדיל וממצה מדמה על קיר המזבח. מצה מן הראש - פסול. מן הגוף - פשוט. מצה על הכבש ועל היסוד - פסול. עשאה ממקום שעומד למעלה אמה - כשרה. ממקום שעומד למטה אמה - כשרה. רבי שמעון ורבי יוחנן בן ברוקה אומרים: בראשו של מזבח היתה נעשית. אבא יוסי בן דוסתאי אומר: קרן קנין היה

נותן מזרחה צפונה. צפונית מערבית - נותן מערבה. רבי שמעון איש המצפה היה משנה בתמיד, בא לו לקרן מזרחית צפונית - נותן מזרחה צפונה, צפונית מערבית - נותן מערבה. דרומית - נותן דרומה. נתן על הקרן מכאן ומכאן - כשר. מן הקרן ולפנים - פסולה. שנה מתן קרנות - כשר. חסר מן המתנות או שלא נתן אלא אחת - כשר. שירי הדם - היה שופכו למטה. הבכור והמעשר והפסח - שופכן שפיקה אחת כנגד היסוד, שפכן שלא כנגד היסוד - הרי אלו פסולין.

ז. היכן היא אכילתן של כלן? חטאת ואשם, וזבחי שלמי צבור, וחטאת העוף, ואשם תלוי, ולוג שמן של מצורע, ושתי הלחם, ולחם הפנים, ושירי מנחות והעמר - כלן קדשי קדשים, ונאכלין לפנים מן הקלעים, ונאכלין לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות, ואין חיבין עליהן משום נותר, ואין מחשבה פסול בהן משום פגול, עד שיעלה עמוד השחר. אחד תמימים ואחד בעלי מומים למחלקת.

ח. הבכור, והמורס מן התודה, ואיל הנזיר - נאכלין לאנשים ולנשים ולעבדים ולשפחות. זה הכלל, כל שהוא אוכל בתרומה - אוכל באלו, וכל שאינו אוכל בתרומה - אינו אוכל באלו. השלמים והמעשר ואחד עשר שבמעשר - נאכלין לשני ימים ולילה אחד, ליום ולילו, וליום של אחריו. וכיון שחשכה - חיבין עליה משום נותר, ומחשבה פוסלת בהן משום פגול, ואין שרפתן אלא ביום, ובכל מקום היום הולך אחר הלילה, ולאכילת קדשים הלילה הולך אחר היום.

מסכת קרבנות פ"ק שביעי

א. רבי יוסי אומר: מזבח כלו צפון שגאמר (ויקרא א, יא): "ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפניי". רבי יוסי בן רבי יהודה אומר: מחצי המזבח ולצפון - כצפון מחצי המזבח ולדרום - כדרום. וכן היה רבי יוסי

זורקן על גבי הדשן. בא לו לגוף, היה משסעו ביד, אכל לא בסכין, בין שסע ביד ובין שסע בסכין, שסע ולא הבדיל - כאלו לא שסע. מלח ולא ספג, ספג ולא מלח - כשרה. זה הכלל, כל שגוין ששנה בה לפני מצוי דמה - פסולה, לאחור מצוי דמה - כשרה.

זד חטאת העוף שמלקה להזות דמה בחוץ, או מקצת דמה בחוץ, לאכול בשרה בחוץ, או כזית מבשרה בחוץ - פסול ואין בו כרת. עולת העוף שמלקה להזות דמה בחוץ, או מקצת דמה בחוץ, לאכול בשרה בחוץ, או כזית מבשרה בחוץ - פגול וחיבין עליו כרת. זה הכלל: כל המולק והמזה בחטאת העוף, כל המולק והממזה בעולת העוף, לאכל דבר שדרכו לאכל ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר, חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת. חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו כרת, ובלבד שיקרב מתיר כמצותו. כיצד קרב המתיר כמצותו? מלק בשתיקה ומצה הדם חוץ לזמנו, או שמלק ומצה הדם בשתיקה - זה הוא שקרב המתיר כמצותו. כיצד לא קרב מתיר כמצותו? מלק חוץ למקומו ומצה הדם חוץ לזמנו, או שמלק חוץ לזמנו ומצה הדם חוץ למקומו, או שמלק ומצה הדם חוץ למקומו, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו כרת. רבי יהודה אומר: אם קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול וחיבין עליו כרת; אם קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו כרת. כיצד קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום? מלק חוץ לזמנו ומצה הדם חוץ למקומו. כיצד קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן? מלק חוץ למקומו ומצה הדם חוץ לזמנו.

ה. חטאת העוף שמלקה שלא לשמה - פסול, ואין בו כרת, מפני שלא קרב המתיר כמצותו. זה הוא כללו של דבר: כל הפגולין שנוהגין בחטאת בהמה - נוהגין בחטאת העוף. וכל הפגולין שנוהגין בעולת בהמה

ו. הנרבע, המוקצה, והנעבד, אתנן, ומחיר, טומטום ואנדרוגינוס - מטמאין בבית הבליעה. רבי אליעזר אומר: טומטום ואנדרוגינוס - אין מטמאין בבית הבליעה, שכל מקום שנאמר "זכר" מוציא טומטום ואנדרוגינוס מן הכלל. מלק הזר ומלק הפסול - מטמאין בבית הבליעה. הפגול והנותר - אין מטמא בבית הבליעה, מפני שלא היה פסולין בקדש. זה הכלל: כל שהיה פסולין בקדש - אין מטמאין בבית הבליעה,

זד חטאת העוף שמלקה להזות דמה בחוץ, או מקצת דמה בחוץ, לאכול בשרה בחוץ, או כזית מבשרה בחוץ - פסול ואין בו כרת. עולת העוף שמלקה להזות דמה בחוץ, או מקצת דמה בחוץ, לאכול בשרה בחוץ, או כזית מבשרה בחוץ - פגול וחיבין עליו כרת. זה הכלל: כל המולק והמזה בחטאת העוף, כל המולק והממזה בעולת העוף, לאכל דבר שדרכו לאכל ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר, חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת. חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו כרת, ובלבד שיקרב מתיר כמצותו. כיצד קרב המתיר כמצותו? מלק בשתיקה ומצה הדם חוץ לזמנו, או שמלק ומצה הדם בשתיקה - זה הוא שקרב המתיר כמצותו. כיצד לא קרב מתיר כמצותו? מלק חוץ למקומו ומצה הדם חוץ לזמנו, או שמלק חוץ לזמנו ומצה הדם חוץ למקומו, או שמלק ומצה הדם חוץ למקומו, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו כרת. רבי יהודה אומר: אם קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול וחיבין עליו כרת; אם קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו כרת. כיצד קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום? מלק חוץ לזמנו ומצה הדם חוץ למקומו. כיצד קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן? מלק חוץ למקומו ומצה הדם חוץ לזמנו.

לא היה פסולן בקדש - אין מטמאין בבית הבליעה.

תודה שנתערב בתמורתו - שניהן יקרבו, ויניף הלחם עמהן.

מסכת קרבנות פ"ק שמיני

א. כל הזבחים שנתערבו, הן ולדותיהן ותמורותיהן - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהם זבח ובדמי יפה שבהן תודה. כבר קרב זבחו - יביא בדמיו זבח אחר. כבר קרבה תודה - יביא בדמיה תודה אחרת. שלמים שנתערבו באחד מכל הזבחים - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח ובדמי יפה שבהן שלמים. כבר קרבו שלמים - יביא בדמיו שלמים אחרים. שלמים שנתערבו בשלמים הבאין מחמת הפסח - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ויביאו בדמי יפה שבהן שלמים, ויאכלו ליום ולילה עד חצות, ובדמי יפה שבהן שלמים אחרים, ויאכלו לשני ימים ולילה אחת. בן עזאי אומר: שלמים הבאין מחמת הפסח הרי הן כפסח לכל דבר, אלא שהן נאכלין ליום ולילה.

ד. בכור שנתערב בפסח - שניהן ירעו עד שיסתאבו, ויאכלו כבכור. רבי שמעון אומר: זה ישחט לשום מה שהוא וזה ישחט לשום מה שהוא, ושניהם יאכלו בפסח וכמנין של פסח. מעשר שנתערב בפסח - שניהם ירעו עד שיסתאבו, וימכרו כמעשר. רבי שמעון אומר: זה ישחט לשום מה שהוא, וזה ישחט לשום מה שהוא, ושניהם יאכלו בפסח וכמנין של פסח. הבכור והמעשר, רבי שמעון אומר: זה לשום מה שהוא וזה ישחט לשום מה שהוא, ושניהם יאכלו כאחד, מפני שמתן דמים שוה; ולא הודו חכמים לרבי שמעון, שמביא קדשים לבית הפסול. במה דברים אמורים? בזמן שנתערבו חיון, אבל בזמן שנתערבו שחוטין - יאכלו כחמור שבהן. נתערבו בפסולי המקדשין, או בחלין שנשחטו בעזרה - העבר צורתן ויצאו לבית השרפה.

ב. עולה שנתערבה באחד מכל הזבחים - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח ובדמי יפה שבהן עולה. אם כבר קרב זבחו - יביא בדמיו זבח אחר, קרבה עולתו - יביא בדמיו עולה אחרת. חטאת שנתערבה באחת מכל הזבחים - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח ובדמי יפה שבהן חטאת. אם כבר קרב זבח - יביא בדמיו זבח אחר, כבר קרבה חטאתו - שניהן ימותו. אשם שנתערב באחד מכל הזבחים - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח, ובדמי יפה שבהן אשם. כבר קרב זבחו - יביא בדמו זבח אחר. כבר קרב אשמו - שניהן יפלו לנדבה: מעות חטאת ומעות אשם שנתערבו אלו באלו - לוקח בהן שתי בהמות, בין ממקום אחד ובין משני מקומות, ומחלל דמי חטאת על חטאת ודמי אשם על אשם. כבר קרבה חטאתו - יוליך לים המלח. כבר קרב אשמו - יפול לנדבה.

ה. תודה שנתערבה באיל נזיר - שניהם יקרבו ויניף הלחם עמהן. אמר רבי יהודה: מודים חכמים לרבי אליעזר, באברי הזבחים שנתערבו באברי עולה - שיקרבו.

שנתעבר דם בעל מום בתמים, שרבי אליעזר אומר: יקרבו, ורואה אני את דם בעל מום בתמים כאלו הן מים. וחכמים אומרים: ישפך לאמה.

ח. הנתנין למטה שנתעברו בנתנין למעלה. רבי אליעזר אומר: ינתנו למעלה. וחכמים אומרים: ישפכו לאמה. נתן למטה ולא נמלך. רבי אליעזר אומר: יתן למעלה. וחכמים אומרים: ישפך לאמה והתחתונים עליו לו. נתן למעלה ולא נמלך, אלו ואלו מודים שיחזרו ויתן למטה, אלו ואלו עליו לו.

ט. חטאת יחיד שנתערכה זו בזו, חטאת צבור שנתערכה זו בזו, חטאת יחיד וצבור שנתעברו זו בזו, וכן בתודות, וכן בעולות, וכן בשלמים - נותן ארבע מתנות מכל אחת ואחת. ואם נתן ארבע מתנות מכלן - יצא. במה דברים אמורים? בזמן שנתעברו חייני, אבל בזמן שנתעברו שחוטיין - נותן ארבע מתנות מכלן. ואם נתן מתנה אחת מכלן - יצא. רבי אומר: רואין את המתנה, שאם תחלק, ויש בה מתנה לכל אחת ואחת.

י. הנתנין במתנה אחת שנתערכה בנתנין במתנה אחת - ינתנו במתנה אחת. מתן ארבע במתן ארבע - ינתנו במתן ארבע. מתן ארבע במתנה אחת - רבי אליעזר אומר: ינתנו מתן ארבע. רבי יהושע אומר: ינתנו מתנה אחת. אמר רבי אליעזר: הרי הוא עובר על "בל תגרע"! אמר רבי יהושע: הרי הוא עובר על "בל תוסיף"! אמר רבי אליעזר: לא נאמר "בל תוסיף" אלא כשהוא בעצמו, ומוסיף אתה עליו כשהוא עם אחרים. אמר רבי יהושע: לא נאמר "בל תגרע" אלא כשהוא בעצמו, וגורע אתה הימנו כשהוא עם אחרים. אמר לו רבי אליעזר: עדין דבר שקול, מי מכריע? אמר לו רבי יהושע: אני אכריע! כשאני עושה

מודה רבי אליעזר לחכמים, שנתעברו ברובע ובנרבע, במקצה ובנעבד, באתנן ובמחיר, ובכלאים, ובטרפה ויוצא דפן - שנתעבר צורתן ויצאו לבית השרפה; על מה נחלקו? על שנתעברו אברי בעל מום בתמימים, שרבי אליעזר אומר: יקרבו, ורואה אני אברי בעל מום בתמימים, כאלו הן עצים; וחכמים אומרים: תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה.

ו. דם שנתעבר במים - רואין אותו כאלו הן יין, נתעבר ביין - רואין אותו כאלו הם מים, נתעבר בדם הבהמה, או בדם החיה - רואין אותו כאלו הן יין, ובמים - אם בטלו מראיו - פסול, ואם לאו - כשר. רבי יהודה אומר משום רבן גמליאל: אין דם מבטל דם. אין לך שמכפר - אלא דם הנפש בלבד, שנאמר (ויקרא יז, יא): "כי הדם הוא הנפש וכפר", אי זה הוא דם הנפש? כל זמן שמקלח, ודם התמצית? כל שאינו מקלח. חתך את הראש בבת אחת, קבל מן הראש - פסול, מן הגוף - כשר. נתעבר בדם פסולין - ישפך לאמה או בדם התמצית. אומר לו - שלא יתן, ואם נתן - רואין אותו כאלו הוא במים, אם בטלו מראיו - פסול, ואם לאו - כשר; רבי אליעזר מכשיר בדם התמצית.

ז. נתעבר ברובע ובנרבע, במקצה ובנעבד, באתנן, במחיר, ובכלאים, ובטרפה, ויוצא דפן, בין כוס כוס ובין כבלול שנתעברו - ישפך לאמה. כוס אחד במאה כוסות, רבי אליעזר אומר: אם קרב כוס אחד - יקרבו כל הכוסות, וחכמים אומרים: אפילו קרבו כלן, חוץ מאחד מהן - ישפך לאמה. אמר רבי יהודה: לא נחלק רבי אליעזר על דם עולה שנתעבר בדם זבחים - שיקרבו; על שנתעבר ברובע ובנרבע, במקצה ובנעבד, באתנן ובמחיר, בין כוס כוסות, ובין כבלול - ישפך לאמה. על מה נחלקו? על

¹ מקף בסוגרית: 'או שנתעבר דם בעל מום כבלול או כוס אחד במאה כוסות'.

יד. חטאת שקבל דמה בארבעה כוסות, אם נתן מכלן על ארבע קרנות - כלן נשפכין ליסוד, ואם לא נתן אלא מאחד מהן מתן ארבע - הוא נשפך ליסוד, והן נשפכין לאמה. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אפלו לא נתן אלא מאחד מהן מתן ארבע - כלן נשפכין ליסוד. זה הוא כללו של דבר: כל הנשפך ליסוד - דמו טעון כבוס, ומחשבה פוסלת בו משום פגול, והמעלה אותו בחוץ - חיב. כל הנשפך לאמה - אין דמו טעון כבוס, ואין מחשבה פוסלת בו משום פגול, והמעלה אותו בחוץ - פטור.

מִסְכַּת קָרְבָּנוֹת פָּרֶק תְּשִׁיעִי

א. אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע, אלא הדים והנסכים. הדים כדברי רבן גמליאל זורקו על גבי האישים, נסכים נותנו לספלים. הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן ועלו לגבי המזבח - הרי אלו לא ירדו. כל הזבחים שעלו לגבי המזבח ונמצאו פסולין - הרי אלו לא ירדו. העצמות והגידים והקרונים והטלפים שעלו לגבי המזבח ונמצאו פסולין - הרי אלו לא ירדו.

ב. אותו ואת בנו שעלו לגבי מזבח - ירדו, שאין המזבח מקדש אלא את הראוי לו. הרובע, והנרבע, המקצה, והנעבד, והאתנן, והמחיר, והכלאים, והטרפה, ויוצא דפן, שעלו לגבי מזבח - ירדו, מפני שלא היו פסולין בקדש. זה הכלל: שהיה פסולו בקדש - אין הקדש מקבלו, לא היה פסולו בקדש - אין הקדש מקבלו, חוץ מבעל מום, שרבי שמעון אומר משם רבי עקיבה: בעל מום בעוף - כשר. רבי חנינא סגן הפהנים אומר: דוחה היה אבא את בעלי מומין מלקרב, מפני מה אמרו: הלן והיוצא והטמא שעלו לא ירדו? מפני שהלן כשר בשלמים, והיוצא כשר בבמה, והטמא כשר בצבור.

ג. הקמץ, והלבונה, מנחת כהנים, ומנחת כהן משוח, ומנחת נסכים שעלו לגבי מזבח ונמצאו פסולים - הרי אלו לא ירדו. אכל

בידי - נמצאתי עובר על "לא תעשה", והרי הוא בידי! כשאני מניחה כמות שהיא - נמצאתי עובר "לא תעשה" ואינה בידי.

יא. הנתנין בפנים שנתערבו בנתנין בחוץ - ישפך לאמה. נתן בחוץ ולא נמלך - יחזר ויתן בפנים, והחיצונים עלו לו. בחוץ בפנים ולא נמלך - אלו ואלו עלו לו. בפנים בחוץ ולא נמלך - אלו ואלו עלו לו, חוץ משנתערבו בחטאת, מפני שחטאת שנכנס דמה לפנים פסולה. רבי אליעזר אומר: אף האשם, שנאמר (ויקרא ז, ז): "כחטאת כאשם".

יב. חטאת שקבל דמה בשני כוסות - נטמא אחד מהן, או שנשפך, או שיצא חוץ לקלעים, או שנתנו למטה - הרי חבירו כשר. קל וחמר לחיצונים, שאם נכנס אחד מהם לפנים - לא יהא חבירו פסול. והדין נותן: ומה אם במקום שמחשבה פוסלת בחוץ, לא פסל הדים שבחוץ את הדים שבפנים. מקום שאין מחשבה פוסלת בפנים, אינו דין שלא יפסל הדים שבפנים את הדים בחוץ? הרי הוא אומר (ויקרא ו, כג): "אשר יבא מדמה" - אפלו מקצת דמה". נכנס לפנים - כשר. יצא לחוץ - פסול. בשר הקדש שנכנס לפנים - כשר. והדין נותן שיהא פסול: ומה אם במקום שלא פסל דם שבחוץ את הדים שבפנים, נפסל בשר היוצא לשם. מקום שפסל דם שבפנים את הדים שבחוץ אינו דין שנפסל בשר שנכנס לשם, תלמוד לומר (שמות כב, ל): "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" וגו'.

יג. נכנס לפנים - חבירו פגול, יצא לחוץ - חבירו כשר. קבל הכהן, קבל הכשר, קבל בימין, קבל בכלי קדש - חבירו כשר, שזה ראוי לקרב בפנים. קבל הור, קבל הפסול, קבל בשמאלו, קבל בכלי חול - חבירו פסול, שאין זה ראוי לקרב בפנים. פרנסה לקרב בפנים והחזירה - כשרה. חטאת העוף שפרנסה לפנים והחזירה - כשרה.

קטרת שעלה לגבי המזבח - תרד, שאין המזבח מקדש אלא את הראוי לו, עולה שעלתה לגבי מזבח ונמצאת פסולה - יקטינה על יד העזרה. אברין שלנו בעזרה - מעלין אותן כל הלילה. שעל גבי הכבש, שבראשו של מזבח - מעלין אותם לעולם. כשם שאם עלו לא ירדו - כך אם ירדו לא יעלו, ואם עלו - ירדו. הקמץ שננתנו על גבי האישים - שיריו מתין.

ד. אמורין שננתנו על גבי האישים - הבשר מתר. הפגול והנותר והטמא שנתן על גבי האישים - חיבין עליהם משום פגול ונותר וטמא, עולה שחוטטה שעלתה על המזבח, או שעלתה תיה ושחטה - הרי מפשיט ומנתח ומוריד את הדם וזורקו למטה, מוריד את הקרבים ומדיחן במים, וחוזר ומעלה אותן ומוריד את העזר לפהנים, וחוזר ומקטיר את הכל.

ה. זבחים שחוטין שעלו לגבי מזבח - הרי זה מפשיט ומנתח ומוריד את הדם וזורקו למטה, מוריד את הקרבים ומדיחן במים, וחוזר ומעלה אותן, ומוריד את העזר ואת הבשר לבעלים, חוזר ומקטיר את השאר. העלו חיים - מורידן ושוחטן למטה, אין לה שמקדיש במזבח החיצון אלא את הראוי לו.

ו. כלי הלח מקדשין את הלח, ומדת היבש מקדשת את היבש, אין כלי הלח מקדשין את היבש, ולא מדת היבש מקדשת את הלח, אין מקדשת אלא במלואן. אין מקדשת אלא מתוכן, אין מקדש אלא בפנים. נקבו, נפגמו, נסדקו, אם עושין מעין מלאכתן שהיו עושין כשהן שלמים - מקדשין, ואם לאו - אין מקדשין.

מסכת קרבנות פ"ק ע"שירי

א. כל התדיר מחברו - הוא קדם את חברו, וכל המקדש מחברו - הוא קדם את חברו. פר משיח ופר העדה עומדין - פר משיח קדם לפר העדה בכל מעשיו, הואיל ומשיח מכפר ועדה מתכפרת מוטב שיקדם מכפר למתכפר שנקמר (ויקרא טז, טז): "וכפר

בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל". פר הבא על כל המצות קדם לשעירי העדה, ושעירי העדה קודמין לשעיר של נשיא, ושעיר של נשיא קדם לשעירה של יחיד, ושעירה של יחיד קודמת לכבשה של יחיד. תודה קודמת לאיל נזיר מפני שהתודה טעונה ארבעה מיני לחם, ואיל נזיר טעון שני מיני לחם. מעשר קדם את העופות. אמר רבי שמעון: והלא מעשר קדשים קלים ועופות קדשי קדשים קדמו קדשים קלים לקדשי קדשים, אמור מעתה: יש במעשר אמורי קדשי קדשים מה שאין כן בעופות.

ב. חטאת העוף קודמת לעולת העוף בהקרבה. אף בהפרשה לא יאמר: ז'ה לעולתי וז'ה לחטאתי, אלא אומר: ז'ה לחטאתי וז'ה לעולתי. חטאת העוף של יולדת קודמת לכבשה. מנחת האישי קודמת למנחת האשה, מנחת חטים קודמת למנחת שעורין, מנחה קודמת לזין והזין קודמת לשמן, שמן קדם למלח ומלח קודמת לעצים ועצים קודמין לכל דבר.

ג. פרים קודמין לאילים ואילים קודמין לכבשים. אימתי? בזמן שבאו באחד, אבל הבא ראשון - קרב ראשון. הבא אחרון - קרב אחרון. לחם הפנים קדם לשתי הלחם, כשהוא מחלק בעצרת אומר: 'הילף מצה הילף חמץ, הילף מצה הילף חמץ'. אבא שאול אומר: שתי הלחם קודמות ללחם הפנים. כשהוא מחלקן בעצרת אומר: 'הילף מצה, הילף מצה, הילף חמץ, הילף חמץ, הילף חמץ, הילף חמץ'. מפני ששתי הלחם חביבות. שקודמין זה את זה בהקרבה - כך קודמין זה את זה באכילה. קדשי קדשים קודמין לקדשים קלים. הנאכלין ליום אחד קודמין לנאכלין לשני ימים. שלמים של אמש קודמין לחטאת ואשם של יום. רבי שמעון אומר: חטאת ואשם של יום קודמין לשל אמש.

ד. וכלן רשאין כהנים לשנות באכילתן. מנחות ללותתן ולהוציא שמן, ולתת לתוכן תבלי חליץ ותבלי תרומה; דברי רבי שמעון.

מריקה ושטיפה. אמר רבי נתן: לא היה רבי טרפון ואמר אלא בקדשים קלים בלבד. היכן מורקן ושוטפון? בפנים. יצא לחוץ - מכניסן מורקן ושוטפון בפנים. נטמאו בחוץ - מטהרין ומכניסן, מורקן ושוטפון בפנים. כיצד מריקתן ושטיפתן? במקום אכילתן - מריקתן ושטיפתן. עד זמן אכילתן מריקתן ושטיפתן. בשל בו קדשי קדשים - מרק ושטף לקדשי קדשים. קדשים קלים - מרק ושטף לקדשים קלים. קדשי קדשים וקדשים קלים - מרק ושטף לחמור שבהן. שטף ולא מרק, מרק ולא שטף - יאכל בחמור שבהן.

ז. חמר בהזאה שאין במריקה ושטיפה, ובמריקה ושטיפה שאין בהזאה. שהזאה נהגת בחטאות הפנימיות ונהגת לפני זריקת דמים, מה שאין בן במריקה ושטיפה. חמר במריקה ושטיפה, שהמריקה ושטיפה נהגים בקדשי קדשים ובקדשים קלים, ואם נתבשל במקצת כלי - כלו טעון מריקה ושטיפה, מה שאין בן בהזאה.

מסכת קרבנות פ"ק אחד עשר

א. אין אוגן רשאי להביא זבחים כל שבעה, אחד זבחים שהן ראויין לבא נדבה, ואחד זבחים שאין ראויין לבא נדבה, אפלו זין ואפלו עצים ואפלו לבונה, שנאמר (ויקרא ג, א): "שְׁלָמִים". רבי שמעון אומר: שלמים שהכל שלום בהן, מהן למזבח, ומהן לכהנים, ומהן לבעלים. זבחי תודה הרי זה תודה בכל מקום, שנאמר (תהלים נ, כג): "זוֹבַח תוֹדָה יִכְבְּדֵנִי וְשֵׁם דְרָךְ אֲרָאֵנִי" וגו'.

ב. פהן גדול מקריב אוגן ואינו אוכל, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כל אותו היום. רבי שמעון אומר: גומר את העבודה שבידו ובא לו, אבל פהן הדיוט שעמד ומקריב ומת לו מת - מניח את העבודה שבידו ויוצא. לפיכך, אם זרק את הדם או שהקטיר קטרת, כל עבודה שעבד - הרי אלו פסולות.

ג. כל חטאות שדמן נכנס לפנים - אין לכהנים בהן כלום, אלא הדם ואמורין

רבי מאיר אומר: תכלי חלין ולא תכלי תרומה, שלא יביאו לידי פסול ולידי מעוט אכילה. זין פיוצא בו. אין מבשלין חטאת ואשם עם מורם מתודה, ואיל נזיר עם הבכור עם המורם משל שלמים - מפני שממעט את אכילתן וזמן אכילתן. ולא שלמים של אמש עם חטאת ואשם של יום - מפני שממעט את אכילתן ומקום אכילתן וזמן אכילתן. אבל חטאת ואשם מתבשלין זה עם זה. תודה ואיל נזיר מתבשלין זה עם זה. הבכור ומורם משלמים מתבשלים זה עם זה, מפני שכלן שוות.

ה. אחד חטאות החיצונות ואחד חטאות הפנימיות לכבוס, שנאמר (ויקרא ו, יח): "תורת החטאת" - תורה אחת לכל החטאות. חטאת העוף - אין דמה טעון כבוס. חטאת פסולה - אין דמה טעון כבוס. היתה לה שעת הכשר ונפסלה - דמה טעון כבוס; דברי רבי יעקב. רבי שמעון אומר: אף על פי שהיתה שעת הכשר ונפסלה - אין דמה טעון כבוס. נתן על הקרן ועל הכפוש ועל היסוד - אין זקוק לו. נתן מידו כשהוא מזה על גבי הקיתון - גורדו והוא טהור. נתן על העור עד שלא הפשט - אין טעון כבוס. משהפשט - טעון כבוס; דברי רבי יהודה. רבי אלעזר אומר: אף משהפשט - אין טעון כבוס, אלא מקום הדם, ודבר הראוי לקבל טמאה וראוי לכבוס. היכן מכבסו? בפנים. יצא לחוץ - נכנס ומכבסו בפנים.

ו. רבי שמעון אומר: קדשים קלים - אין טעונים מריקה ושטיפה אבל טעונים הדחה משום נותן טעם. כבשים פסולין - אין טעונים מריקה ושטיפה. רבי יעקב אומר: היה להן שעת הכשר ונפסלו - טעונים מריקה ושטיפה. רבי שמעון אומר: אף על פי שהיתה להן שעת הכשר ופסולין - אין טעונים מריקה ושטיפה אלא הדחה. כלי חרש אין טעונים אלא שביירה. היכן שוברו? בפנים. יצא לחוץ - נכנס ושוברו בפנים. רבי טרפון אומר: בשל בו מתחלת הרגל - מבשל בו כל הרגל. אחר הרגל - טעון

למזבחה, ועור ובשר יצאו לבית השרפה. היכן שורפין אותן? בבית הדשן הגדול חוץ לירושלים, ולצפונה של ירושלים חוץ לשלש מחנות, ולא היו שורפין אותן שלמין, אלא מנתחין אותן על ידי עורן כנתחי עולות.

ד. אין הכהנים חולקין בשר כנגד בשר, ועופות כנגד עופות, בשר כנגד עופות, עופות כנגד מנחות, מנחות כנגד מנחות, שנאמר (ויקרא ז, ט): "וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו". האיש חולק אף על פי בעל מום, אין הקטן חולק אף על פי תמים. קטן, מאימתי פשר לחלק בקדשי מקדש? משביא שתי שערות, אבל אין מקריבין אותו לעבודה, עד שנתמלא זקנו. רבי אומר: אומר אני, עד שיהא בן עשרים שנה ומעלה - "לנצח על מלאכת בית ה'" (עזרא ג, ח). עולה - כלה לגבוה ועורה לכהנים. קדשי קדשים היום ואמוריי - למזבח ובשר ועור לכהנים. קדשים קלים היום ואמוריים למזבח, ועור ובשר לבעלים. זה הכלל: כל שיש לו בבשר - יש לו בעורות, כל שאין לו בבשר - אין לו בעורות, חוץ מן העולה שפרש בה הכתוב (ויקרא ז, ח): "עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה", שחטה חוץ לזמנה, חוץ למקומה, הואיל ולא זכה מזבח בבשרה - לא יזכו הכהנים בעורה. עולת הקדש - אין עורה לכהנים; דברי רבי יהודה. וחקמים אמרים: עורה לכהנים. רבי יוסי בן רבי יהודה מוסיף אף של גרים ושל נשים ועבדים, שנאמר (שם): "עולת איש - פרט לאלו. אמרו לו: והלא כבר נאמר 'עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה', אם כהן? למה נאמר 'עולת איש'? אלא עולה שעלתה לאיש - עורה לכהנים, ושלא עלתה לאיש - אין עורה לכהנים.

ה. שחטו ולא הפשיטו, ולא הספיק לזרק את הדם עד שנטמא הדם - הדם יזרק, ועור ובשר אסורין. ואם נזרק הדם - עור ובשר מתרים. שחטו ולא הפשיטו, ולא הספיק

לזרק את הדם עד שנטמא הזבח - העור אסור. שחטו והפשיטו ונטמא העור ואחר כך זרק את הדם - העור מתר; דברי רבי. רבי שמעון אומר: העור אסור. שחטו ולא הפשיטו, זרק את הדם ואחר כך נטמא הזבח - העור אסור. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: יפשיט העור עם הבשר. שחטו והפשיטו וזרק את הדם ואחר כך נטמא הזבח - הכל מודים שהעור מתר. שחטו ולא הפשיטו, ולא הספיק לזרק את הדם עד שיצא הדם, או ששחטו והפשיטו ולא הספיק לזרק את הדם עד שיצא הדם - לא יזרק, עור ובשר אסורין. ואף על פי שגזרק הדם - עור ובשר אסורין.

ו. שחטו ולא הפשיטו, ולא הספיק לזרק את הדם עד שיצא הזבח - העור אסור. שחטו והפשיטו ויצא הזבח ואחר כך זרק את הדם - העור מתר; דברי רבי. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: העור אסור. שחטו ולא הפשיטו וזרק את הדם ואחר כך יצא הזבח - העור אסור; דברי רבי. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: יפשיט העור עם הבשר. שחטו והפשיטו וזרק את הדם ואחר כך יצא הזבח - הכל מודין שהעור מתר. שחטו ולא הפשיטו ולא הספיק לזרק את הדם עד שיצא הדם, או ששחטו והפשיטו ולא הספיק לזרק את הדם עד שלן הדם - הדם יזרק, עור ובשר אסורין. ואף על פי שגזרק הדם - עור ובשר אסורין. שחטו ולא הפשיטו ולא הספיק לזרק את הדם עד שלן הזבח - העור אסור. שחטו ולא הפשיטו וזרק הדם ולן הזבח - העור אסור; דברי רבי. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: יפשיט העור עם הבשר. שחטו והפשיטו וזרק את הדם ואחר כך לן הזבח - הכל מודים שהעור מתר. רבי אומר: הדם מרצה על העור בפני עצמו, כשהוא עם הבשר, נולד בו פסול בין לפני זריקת דמים בין לאחר זריקת דמים - הרי הוא כיוצא בו. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: אין הדם מרצה על העור בפני עצמו, כשהוא עם הבשר, נזרק עליו הדם - הרצה שעה אחת, לפיכך,

אם נולד לו פסול אפילו לאחר זריקת דמים - יפשיט העור עם הבשר.

ז. בראשונה היו מכניסין עורות קדשים ללשכת בית הפרה, והיו מחלקין אותן בערבין לכל בית אב שבאותו היום, והיו גדולי כהונה באים ונוטלין אותם בזרוע, התקינו שיהו מחלקין אותן בערבי שבתות לכל משמר ומשמר, ועדין היו גדולי כהונה באין ונוטלין אותן בזרוע, עמדו הבעלים והקדישום לשמים. אבא שאול אומר: קורות של שקמה היו ביריחו, ובעלי אגרוף נוטלין אותן, עמדו והקדישום, אמרו: לא הקדישו בעלים לשמים אלא קורות שקמה בלבד.

ח. פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים, בזמן שנשרפין כמזותן נשרפין בבית הדשן ומטמאין בגדים. ואם אין נשרפין כמזותן - נשרפין בבית הבירה ואין מטמאין בגדים. רבי יוסי הגלילי אומר: בבית הדשן הגדול היו נשרפין, אפלו בתבן אפלו בקש ואפלו בגבבא, ואפלו לא הצית את האש אלא ברבה - הרי אלו כשרין.

מסכת קרבנות פרק שנים עשר

א. רבי אומר: הפרש בין השוחט בפנים למעלה בחוץ ובין השוחט בחוץ למעלה בחוץ, שהשוחט בפנים למעלה בחוץ - היתה לו שעת הכשר, והשוחט בחוץ למעלה בחוץ - לא היתה לו שעת הכשר. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: הפרש בין השוחט בפנים ומעלה בחוץ לשוחט בחוץ ומעלה בחוץ, שהשוחט בפנים ומעלה בחוץ - הקדש מקבלו, השוחט בחוץ ומעלה בחוץ - אין הקדש מקבלו. אי אפשר לשוחט אחר שוחט, אבל יש מעלה אחר מעלה. שחטו שנים - פטורים. העלו שנים - חייבין. העלה וחזרו והעלה - חייב על כל העלאה והעלאה; דברי רבי שמעון. רבי יוסי אומר: אין חייב אלא אחת, ואין חייב אלא עד שיבנה את המזבח ויסדר המערכה;

דברי רבי יוסי. רבי שמעון אומר: אפילו העלה על הסלע או על האבן - חייב.

ב. עולה, ועולת העוף, וחלבים, הקמץ והלבונה מנחת כהנים ומנחת כהן משיח, ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית בחוץ - חייב. רבי אלעזר פוטר עד שיקריב את כלו; מודה רבי אלעזר, שאם הקריב בפנים ושיר מהן כזית והקריבו בחוץ שהוא חייב, שכן ראוי לקרב לפנים. הקמץ והלבונה שהקריב אחד מהן בחוץ - חייב, ורבי אלעזר פוטר עד שיקריב את השני. מודה רבי אלעזר, שאם הקריב את אחד בפנים ושיר את חברו בחוץ שהוא חייב, שכן ראוי להזות לפנים.

ג. שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ - חייב. רבי אלעזר פוטר עד שיקריב את השני. מודה רבי אלעזר שאם הקריב את אחד מהן בפנים ושיר את חברו, והקריבו בחוץ - שהוא חייב, שכן ראוי לקרב לפנים. מודה רבי אלעזר בקמץ מנחת חוטא ולבונה נדבה שהקריבן בחוץ - שהוא חייב, שכן ראוי לקרב לפנים.

ד. המנסף שלשת לוגין יין בחוץ - חייב. רבי אלעזר רבי שמעון אומר: עד שלא קדשו בכלי - פטור, משקדשו בכלי - חייב. המנסף שלשת לוגין מים בחוץ - חייב, בשאר ימות השנה - פטור. רבי אלעזר אומר: אף בחג, אם נתמלא לשם חג - חייב, אם לאו - פטור. עולה, עולת העוף, וחלבים, הקמץ, והלבונה, מנחת כהנים, ומנחת כהן משיח, ומנחת נסכים שהקריב אחת מהן כחצי זית - פטור, והמנסף פחות משלשת לוגין מים, פחות משלשת לוגין יין בחוץ - פטור. רבי נחמיה אומר: שירי הדם - חייבין עליהן בחוץ. אמר רבי יעקב: והלא שירי מצוה הן! היאך חייבין על שירי מצוה? אמר רבי נחמיה: הקטר חלבים יוכיחו, שהן שירי מצוה וחייבין עליהן בחוץ. אמר לו רבי יעקב: אף על פי שהן שירי מצוה, תחלת עבודה הן. חטאת העוף הבאה על הספק, והקריבה בחוץ - חייבין עליה אשם תלוי.

אַשֶׁם תְּלוּי הַבָּא עַל הַסֶּפֶק, הַקְּרִיבוּ בַחוּץ - חֲבִיבִין עָלָיו חֲטָאת.

ה. עוֹלָה שֶׁקָּבַל דָּמָה בְּכּוֹס אֶחָד, נִתֵּן בְּפָנִים וְחִזְרוּ וְנָתַן בַּחוּץ, וְחִזְרוּ וְנָתַן בְּפָנִים - חֲבִיב, שֶׁכָּלוּ רֵאוּי לְבֹא בְּפָנִים. קָבַל דָּמָה בְּשֵׁנֵי כּוֹסוֹת, נִתֵּן שְׁנֵיהֶם בְּפָנִים - פְּטוּר. שְׁנֵיהֶן בַּחוּץ - חֲבִיב. אֶחָד בְּפָנִים וְאֶחָד בַּחוּץ - פְּטוּר. אֶחָד בַּחוּץ וְאֶחָד בְּפָנִים - כֶּפֶר הַפְּנִימִי וְחִיב עַל מֵה שֶׁבַּחוּץ, לְמֵה הַדָּבָר דּוּמָה? לְמַפְרִישׁ תּוֹדָתוֹ וְאֲבֹדָה, וְהַפְּרִישׁ אַחֲרֵת תַּחֲתִיָּה, וְאֶחָד כִּד נִמְצְאָת הָרֵאשׁוֹנָה. שִׁחַט שְׁתֵּיהֶן בְּפָנִים - פְּטוּר. שְׁתֵּיהֶן בַּחוּץ - חֲבִיב. אַחַת בְּפָנִים וְאַחַת בַּחוּץ, אַחַת בַּחוּץ וְאַחַת בְּפָנִים - כֶּפֶר בְּפָנִים, וְחִיב עַל מֵה שֶׁבַּחוּץ. שִׁחֲטוּן וְהָרִי דָמָן מִנְחִין בְּכּוֹסוֹת, נִתֵּן שְׁנֵיהֶם בְּפָנִים - פְּטוּר. שְׁנֵיהֶן בַּחוּץ - חֲבִיב. אֶחָד בְּפָנִים וְאֶחָד בַּחוּץ - פְּטוּר. אֶחָד בַּחוּץ וְאֶחָד בְּפָנִים - כֶּפֶר הַפְּנִימִי וְחֲבִיב.

ו. וְלֹד חֲטָאת, וְתַמּוּרַת חֲטָאת, וְחֲטָאת שְׁמִתוֹ בְּעֲלִיָּה, לְהַקְרִיבֵן בַּחוּץ - פְּטוּר. שֶׁכִּפְרוּ הַבְּעֻלִים, וְשֶׁעֲבָרָה שְׁנָתָה, שְׁאֲבָדָה, וְנִמְצְאָת עַד שֶׁלֹּא כִּפְרוּ הַבְּעֻלִים - חֲבִיב. מִשְׁכִּפְרוּ הַבְּעֻלִים - פְּטוּר. פָּרִים הַנִּשְׁרָפִים, וְשִׁעִירִים הַנִּשְׁרָפִין שֶׁהַקְרִיבֵן בַּחוּץ - פְּטוּר. אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ שֶׁהַקְרִיבֵן בַּחוּץ - חֲבִיב עַל הָרֵאשׁוֹן וּפְטוּר עַל הַשֵּׁנִי. רִבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַשֵּׁנִי בְּלֹא תַעֲשֶׂה. עוֹלָה וּמִחְסָר זְמַן בְּגוּפָה - פְּטוּר. וּבְבַעֲלִים - חֲבִיב. רִבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּגוּפָה בְּלֹא תַעֲשֶׂה. חֲטָאת וּמִחְסָר זְמַן, בֵּין בְּגוּפָה וּבֵין בְּבַעֲלִים - פְּטוּר. רִבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָרִי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה. הַקּוֹמֵץ וְהַמְּקַבֵּל דָּמוֹ בַּחוּץ - פְּטוּר. זֶה הַפְּלֵל: כֹּל שֶׁהוּא מִשֶּׁם עֲבֹדָה וְרֵאוּי לְקָרֵב בְּפָנִים - חֲבִיבִין עָלָיו בַּחוּץ, וְכֹל שֶׁאִינוּ מִשּׁוֹם עֲבֹדָה וְאִין רֵאוּי לְקָרֵב בְּפָנִים - אִין חֲבִיבִין עָלָיו בַּחוּץ. רִבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִף כֹּל שֶׁהוּא מִשּׁוֹם עֲבֹדָה, וְרֵאוּי לְקָרֵב בְּפָנִים, עֲשֶׂה הָזֵר כִּיּוֹצֵא בּוֹ בְּפָנִים - חֲבִיב, חוּץ מִן הַשּׁוֹחֵט.

וְרִגְלִים - אִין חֲבִיב אֶלָּא אַחַת. זֵר שֶׁעָבַד, טָמֵא, טָבוּל יוֹם, וּמִחְסָר בְּגָדִים, וּמִחְסָר כְּפוּרִים, וְשֶׁלֹּא רַחוּץ יָדִים וְרִגְלִים - אִין חֲבִיב אֶלָּא אַחַת.

ח. וְאֵלוֹ הֵן שְׁבִמִיתָה: הָאוֹכֵל טָבֵל, וְזֵר שֶׁאֵכֵל תְּרוּמָה, וְכֹהֵן טָמֵא שֶׁאֵכֵל תְּרוּמָה טְהוּרָה, וְזֵר, וְטָבוּל יוֹם, מִחְסָר בְּגָדִים וּמִחְסָר כְּפוּרִים, וְשֶׁלֹּא רַחוּץ יָדִים וְרִגְלִים, וּפְרוּעֵי רֵאשׁ וּשְׁתוּיֵי יַיִן שֶׁשָּׁמְשׁוּ - כֹּלֵן בְּמִיתָה. אֲבָל עֵרֵל, וְאוֹנָן, וְיוֹשֵׁב - הָרִי אֵלוֹ בְּאֻזְהָרָה. בַּעַל מוֹם - בְּמִיתָה; דְּבָרֵי רַבִּי וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: בְּלֹא תַעֲשֶׂה. הַזֵּיד בְּמַעֲלָה; רַבִּי אוֹמֵר: בְּמִיתָה. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: בְּלֹא תַעֲשֶׂה. אֵלוֹ חֲבִיבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה: זֵרֵק אֵת הַדָּם לְפָנִים, וְלִפְנֵי לְפָנִים, הַמוֹצֵה בַּעוֹף, מִקְטִיר עַל גְּבִי מִזְבֵּחַ, וְהַמְנַסֵּף שְׁלֹשֶׁת לוגִין מִים וְשְׁלֹשֶׁת לוגִין יַיִן בַּחוּץ - הָרִי אֵלוֹ חֲבִיבִין מִיתָה. אֲבָל הַקּוֹמֵץ, וְהַמְּקַבֵּל, וְהַמְּהַלֵּךְ, קָבַל הָזֵר, קָבַל הַפְּסוּל, קָבַל בְּשִׂמְאָלוֹ, קָבַל בְּכֵלֵי חוּל, נִתֵּן אֵת הַנִּתְנִין לְמַטָּה לְמַטָּה לְמַעְלָה, וְאֵת הַנִּתְנִין לְמַעְלָה לְמַטָּה, אֵת הַנִּתְנִין בְּפָנִים בַּחוּץ, וְאֵת הַנִּתְנִין בַּחוּץ בְּפָנִים, אוֹ שֶׁשִּׁחֲטָן חוּץ לְזִמְנָן, וְחוּץ לְמַקּוֹמָן, הַפֶּסֶח וְהַחֲטָאת שֶׁשִּׁחֲטָן שֶׁלֹּא לְשִׁמְן - הָרִי אֵלוֹ בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

ז. כֹּהֵן שֶׁעָבַד טָמֵא, טָבוּל יוֹם, וּמִחְסָר בְּגָדִים, וּמִחְסָר כְּפוּרִים, וְשֶׁלֹּא רַחוּץ יָדִים

<p>27</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>כו</p> <p>26</p>	<p>6:33 _____ נץ החמה 9:20 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:16 _____ סו"ז תפלה - גר"א 6:58 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: חגיגה יח • ירושלמי: בבא קמא לו • תוספתא: קרבנות ו נ"ך: יחזקאל ב-ג • רמב"ם: טומאת מת יח</p>
<p>28</p> <p>שני Monday</p>	<p>כז</p> <p>27</p>	<p>6:32 _____ נץ החמה 9:20 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:16 _____ סו"ז תפלה - גר"א 6:59 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: חגיגה יט • ירושלמי: בבא קמא לח • תוספתא: קרבנות ז נ"ך: יחזקאל ד-ה • רמב"ם: טומאת מת יט</p>
<p>1</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>כח</p> <p>28</p>	<p>6:30 _____ נץ החמה 9:19 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:15 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:00 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: חגיגה כ • ירושלמי: בבא קמא לט • תוספתא: קרבנות ח נ"ך: יחזקאל ו-ז • רמב"ם: טומאת מת כ</p>
<p>2</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>כט</p> <p>29</p>	<p>6:29 _____ נץ החמה 9:18 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:15 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:01 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: חגיגה כא • ירושלמי: בבא קמא ס • תוספתא: קרבנות ט נ"ך: יחזקאל ח-ט • רמב"ם: טומאת מת כא</p>
<p>3</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>ל</p> <p>30</p>	<p>Rosh Chodesh Adar II</p> <p>6:27 _____ נץ החמה 9:17 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:14 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:02 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: חגיגה כב • ירושלמי: בבא קמא מא • תוספתא: קרבנות י נ"ך: יחזקאל י-יא • רמב"ם: טומאת מת כב</p>
<p>4</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 5:32 הדלקת הנרות</p>	<p>א</p> <p>1</p>	<p>Rosh Chodesh Adar II</p> <p>6:26 _____ נץ החמה 9:16 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:13 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:03 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: חגיגה כג • ירושלמי: בבא קמא מב • תוספתא: קרבנות יא נ"ך: יחזקאל יב-ג • רמב"ם: טומאת מת כג</p>
<p>5</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 7:04 זמן מוצש"ק</p>	<p>ב</p> <p>2</p>	<p>פקודי</p> <p>6:24 _____ נץ החמה 9:15 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:13 _____ סו"ז תפלה - גר"א 7:04 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: חגיגה כד • ירושלמי: בבא קמא מג • תוספתא: קרבנות יב נ"ך: יחזקאל יז-טו • רמב"ם: טומאת מת כד</p>

אפילו ווען א מענטש איז נישט פרייליך, דארף זיך כאטש מאכן אזוי ווי
ער איז פרייליך, און דאס וועט ברענגען אז ער וועט טאקע אמת'דיג ווערן
פרייליך.
(שיריות דר"ן סימן ע"ד)